

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2015. július XXVI. évf. 7. szám – 390 Ft

VÍRUSVESZÉLY!

977086589300615007

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2015. AUGUSZTUS 14-ÉN
JELENIK MEG.**

50 Komoly kihívások várták a rendőri és katonai mesterlövő világkupa indulóit a nagytétényi és a tatárszentgyörgyi lőtérén.

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT

HADERŐ

Középpontban a logisztika 4

NAGYVILÁG

Szomáliai misszió 8

Radar 12

Missziós hírek 14

SEREGSZEMLE

Hortobágyi rehabilitáció 16

Júniusban történt 20

Tengeren, földön, levegőben 24

Vírusveszély! 28

Kéksisakosok oktatói 32

Égből pottyant látványosság 36

A világ élmezőnyében 38

HADITECHNIKA

Kézi ütőerő 40

HÁTORSZÁG

Hadtörténelem-óra 44

Rákosmenti napok 46

Múzeumok Éjszakája 48

Mesterlövészek versenye 50

Halálos mozdulatlanság 52

Amit látnod kell! 56

Samu bácsi ereje 58

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVI. évfolyam 2015.
7. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti
és Kommunikációs Szolgáltató
Közhasznú Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

DR. BOZSONYI KÁROLY
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

SZABÓ BÉLA

Főszerkesztő-helyettes:

FEITH LÁSZLÓ

Olvasószerkesztő:

GYÖRI LÁSZLÓ

Lapszerkesztők:

SINKA ISTVÁN, TRAUTMANN BALÁZS

Régió-tudósítók:

GALAMBOS SÁNDOR, KÁLMÁNYI GÁBOR

Fotóriporterek:

DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR,
KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ
TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:

GRÓF ISTVÁN

É HAVI MAGAZINUNKAT

FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE

Borítófotó: Szűcs László

ISSN: 0865-6932
Lapunk az Európai Katonai Saj-
tószövetség (European Military Press
Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta
Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII.,
Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi
postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlap-
előfizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

Capable Logistician 2015

KÖZÉPPONTBAN A LOGI

JÚNIUS 1. ÉS 26. KÖZÖTT RÉG NEM LÁTOTT FORGALMAT BONYOLÍTOTTAK AZ MH BAKONY HARCKIKÉPZŐ KÖZPONT EGYÉBKÉNT IS KIHASZNÁLT GYAKORLÓTEREI. HARMINCKÉT SZÖVETSÉGES ÉS PARTNERORSZÁGBÓL TÖBB MINT 1800 MAGYAR ÉS KÜLFÖLDI KATONA, ILLETVE MINTEGY 600 TECHNIKAI ESZKÖZ – SZÁMOKBAN ÍGY FESTETT A CAPABLE LOGISTICIAN 2015 (CL15), AZ IDEI ESZTENDŐ LEGNAGYOBB HAZAI GYAKORLATA.

A legkülönbélebb technikai eszközökkel telt meg Közép-Európa legnagyobb katonai gyakorlótere júniusban. A Capable Logistician 2015 gyakorlat főszervezője, a prágai székhelyű Nemzetközi Logisztikai Koordinációs Központ ebben az évben a harcterek háttérszereplőit állította fókuszba. Az ő tevékenységük nem olyan látványos, mint a frontvonalban harcolóké, ám mindennek az alapját képezi: az idei év legösszetettebb és leghatalmasabb, Magyarországon rendezett katonai erőpróbájának célja a többnemzeti logisztikai támogatás elemeinek vizsgálata és gyakoroltatása volt.

– A legfontosabb cél, hogy közösen

ISZTIKA

tudjunk gyakorolni azokkal a szövetséges nemzetekkel és partnerországokkal, akikkel a műveleti szerepvállalásokban is szorosan együttműködünk – foglalta össze a Capable Logistician 2015 lényegét a gyakorlat hivatalos megnyitóján Fucsku Sándor vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka. Mindehhez pedig nélkülözhetetlen a nemzetközi erők logisztikai támogatásának NATO-elvek alapján tör-

tendő egységesítése, a mindenki által alkalmazható – és alkalmazandó – eljárások kidolgozása, illetve a partnerországok közötti együttműködés erősítése.

Magyarország a gyakorlat befogadó nemzeteként teljes körű biztosítási és támogatási feladatokat látott el, emel-

lett pedig vezető szerepet vállalt más funkcionális területeken is, ilyen volt például a logisztikai információs rendszerek működtetése. A gyakorlat így a többnemzeti katonai kapcsolatok erősítéséhez is hozzájárult, és nagyszerű lehetőséget biztosított arra, hogy a részt-

vevők felkészítsék az erőket a valós koalíciós műveletekre.

A Capable Logistician 2015 egyik fő célkitűzése az volt, hogy összekovácsolja a részt vevő többnemzeti integrált logisztikai egységeket. Ezek feladata egységenként változik, kiemelt volt például az infrastrukturális és műszaki logisztikai támogatás, amelynek keretében a másodlagos ellátási és hadi útvonalak karbantartását és építését, ideiglenes hídépítési munkálatokat, vala-

mint katonai hidak megerősítését és karbantartását végezték. E felelősségi körbe tartozik például a földutak kiépítése is, hogy alternatív útvonalakkal lehessen mentesíteni a hagyományos úthálózati elemeket különböző krízisek (időjárási nehézségek, természeti katasztrófák, az ellenséges haderő tevékenysége) esetén. Más egységek kifejezetten a lőszerellátásért, ismét mások a víztisztításért és a tábori vízellátásért, megint mások a lőszer-

a konténerek és az üzemanyag szállításáért voltak felelősek, és hosszan lehetne még sorolni, mi mindent végeztek el a katonák százai. A Capable Logistician 2015 jelentőségét egy példával megvilágítva: csakis egy ilyen komplex gyakorlat alkalmával derülhet ki, mennyire kompatibilisek egymással két nemzet járművei, miközben a harctéren akár életek is múlhatnak azon, sikerül-e összekapcsolni egy teherautót egy utánfutóval. Emellett olyan szituációk kezelését is egységesíteni lehet, amelyekre minden nemzetnek saját protokollja van: ilyen például egy lőszerraktár közelében kiütő tűz. A hasonló gyakorlatokon megtalált legjobb egységes megoldás a jövőben a mindennapi, nemzeti keretek között végzett munka során is alkalmazható, még hozzá már a közösen megszerzett és kiértékelt tapasztalatok tükrében.

A gyakorlat látványos dinamikus bemutatóján – amelyet a VIP-napon Áder János köztársasági elnök, Sorin Duca-ru NATO-főtítkárhelyettes, Hende Csaba honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezéreztet, a Honvéd Vezérkar főnöke is megtekintett – főszerepet játszottak a logisztikai szempontok. A szcenárió a többnemzeti erők tűztámogatási és konvojműveleteit, illetve ezek szimulált harctéri logisztikai műveleteit vonlatta fel.

– Nagyszerű lehetőség volt ez a bemutatató mindazok számára, akik nem ismerik a tevékenységünket, hiszen így megérthették a közvetlen kapcsolat mi-
benlétét a logisztika és a harci képessé-
gek között. Az eszközök műveleti al-
kalmazása alapvető jelentőségű, de az
is ugyanilyen fontos, hogy ezeket fenn
tudjuk tartani a harctéren. Úgy is mond-
hatjuk: miközben a harcoló csapatok
megfelelő körülményeket biztosítanak
a parancsnok számára, addig a logisztikai
erők ezzel egyidejűleg lehetővé tes-
zik az összes harctéri tevékenységüket.
Vagyis a két terület nem választható kü-
lön – mondta el érdeklődésünkre a be-
mutatót követően az amerikai Donald
Lee Singleton ellentengernagy, az USA
európai parancsnokságának logisztikai
igazgatója.

gondolat jegyében minden nemzet és ala-
kulat esetlegesen előforduló erőforráshi-
ányát igyekeztek racionalizálni és pótolni
a bakonyi gyakorlótéren, még hozzá a le-
hető legkreatívabb megoldásokkal – adott
esetben akár egy utánfutóra erősített nap-
kollektor segítségével.

A honvédelmi miniszter, a NATO
főtitkárhelyettese és Jan Husák ezredes,
a gyakorlat igazgatója, egyaránt sike-
resnek minősítette a CL15-öt. A gy-
akorlat a V4-es országok által kiállított,
2016 első félévében készenléti szolgál-
latot adó uniós harccsoport érvényesí-
tési-értékelési folyamatához is hozzá-
tartozott és hozzájárult.

A gyakorlat során végig szem előtt tar-
tották a gyakorlótér természeti értékeinek
megőrzését, a környezettudatosság, a kör-
nyezetvédelem végig kiemelt hangsúlyt
kapott a feladatok végrehajtása során. A
CL15 abból a szempontból is egyedülálló
volt, hogy a haderők civil cégek bevoná-
sával hajtottak végre különböző logisztikai
feladatokat, emellett a NATO története
során először fordult elő, hogy a Smart
Energy (okos energia) koncepció jegyé-
ben civil szakértők közreműködésével, al-
ternatív energiaforrások segítségével biz-
tosították a katonák számára az elektro-
mos ellátást. A CL15-tel párhuzamosan
futó Smart Energy gyakorlat fő célja en-
nek jegyében az volt, hogy valamennyi
rendelkezésre álló energiaforrást (legyen
az akár kézfegyverre szerelt lámpa-ak-
kumulátor vagy egy egész műtőt ellátó
generátor) a lehető legcélszerűbben ve-
gyék igénybe a katonák. A szakemberek e

SZOMÁLIAI MISSZIÓ

DR. HORVÁTH CSABA AZ ELSŐ ÖNKÉNTES MŰVELETI TARTALÉKOSOK EGYIKE, AKIK KÜLFÖLDI MISSZIÓBAN KÉPVISELTÉK A MAGYAR HONVÉDSÉGET. A NYUGÁLLOMÁNYÚ ALEZREDES AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN A VILÁG EGYIK LEGVESZÉLYESEBB ORSZÁGÁBAN, SZOMÁLIÁBAN TELJESÍTETT SZOLGÁLATOT AZ EUTM SZOMÁLIA MISSZIÓ KERETEI KÖZÖTT. ÉLMÉNYEIRŐL, TAPASZTALATAIRÓL A MAGYAR HONVÉD MAGAZINNAK IS RÉSZLETESEN BESZÁMOLT.

Szomália a világ egyik legszegényebb állama, a kormányzat jóformán csak papíron létezik, az irányítás gyakorlatilag a különböző klánok kezében van, az országban 1991 óta több százezer áldozatot követelő polgárháború dúl. Nincs állami beruházás, fejlesztés- és szociálpolitika, a központi igazságszolgáltatási rendszer csak csírájában létezik, túlnyomóan a saria (iszlám törvénykezés) az irányadó.

– **Miért jelentkezett önkéntes műveleti tartalékosként szomáliai missziós szolgálatra?**

– Két okból. Az egyik nyilvánvalóan a szakmai kihívás volt: ugyan két misszióban már korábban is jártam – először

Külszolgálatára végén dr. Horváth Csaba emlékplakettet vehetett át a misszió olasz parancsnokától.

Koszovóban, majd Afganisztánban, a PRT-3-ban –, de Afrikában még soha. Másrészt nemzetközi környezetben tudomásom szerint kevés jogász végzett tényleges jogi munkát misszióban, ráadásul angolul – az ilyen típusú megmértetés, úgy gondolom, az ember egójának is jót tesz. A másik ok anyagi természetű volt: korábban a Honvéd Vezérkarnál teljesítettem szolgálatot, ám egy 2011-es átszervezést követően szolgálati nyugállományba vonultam, és visszaadtam a szolgálati lakásomat. Ezután vásároltam egy másikat, viszont nem találtam állást, ugyanakkor a hiteleket továbbra is fizetnem kellett. A külszolgálatról leginkább a fiam tartott vissza, aki októberben lesz tízéves – ő volt a legerősebb visszahúzó erő. Afganisztáni szolgálatom idején két és fél éves volt, és utólag értesültem,

hogy akkor kissé haragudott is rám, amiért „elhagytam”. Most, úgy gondolom, sikerült feldolgoznia a helyzetet, hiszen idősebb, érettebb gondolkodású, és Skype-on folyamatosan tartottuk a kapcsolatot. De a család természetesen nem örült ennek a küldetésnek.

– **Milyen felkészítés előzte meg a külszolgálatot?**

– Nagyon alapos felkészítésen vettem részt Szolnokon, az MH Békétámogató Kiképző Központban; az itt töltött három hét alatt speciális, célirányosan Szomáliára történő tréning is folyt, valamint a Tünde utcában egészségügyi kiképzésben is részesültem. A pszichológiai, egészségi és fizikai alkalmassági vizsgálat mellett védőoltásokat is kaptunk, ezeknek is köszönhetően elkerült minden betegség a kint töltött kilenc hónap során.

– **Szomáliában mi volt a konkrét feladata?**

– Az EUTM Szomália kiképző misszió olasz parancsnokának közvetlen alárendeltjeként jogi tanácsadói beosztásban egyetértési nyilatkozatokat szerkesztettem, munkajogi szerződéseket véleményeztem, emellett kint létem idején frekvenciált kérdésnek számítottak a fegyverhasználat szabályai is. Szintén sokat dolgoztunk a különböző rendeletek megújításával, hiszen a misszió Ugandából átköltözve 2014. január elsejétől kezdte meg működését Szomáliában, és több területen még a régi szabályozók voltak érvényben.

– **Milyen helyzet fogadta Szomáliában? Hogyan kell elképzelni az ország mai állapotát?**

– Szomália tíz és fél milliós lakosságának mintegy 60 százaléka írástudatlan; javarészt mezőgazdaságból, állattenyésztésből élnek. Mohamed Siad Barre 1991-es elmozdítása előtt az ország gazdasági állapota viszonylag elfogadható volt, sok turista járt oda, Mogadishut az Indiai-óceán partjának drágaköveként emlegették. Ma a főváros épületei tragikus állapotban vannak, csak egyetlen példát említve: az annak idején Afrika és az arab világ legkorszerűbbnek számító sportintézményét, a mogadishui stadiont is erősen meg rongálták, most a gaz veri fel. Az infrastruktúra minimális, a közbiztonság pedig katasztrofális. A kormánzatnak nincs igazán komoly befolyása, az emberek a különböző klánok és az al-Shabaab terrorszervezet szabályai szerint élnek, és ezek az állapotok jelentős mértékben meghatározzák a hétköznapokat. Gyakoriak a fegyveres harcok is; mi Mogadishun belül egy védett zónában élünk, de a táborból is gyakran hallottuk a lövések zajait, láttuk néhányszor a merényletek füstfelhőit is.

– **Mennyire biztonságos elhagyni a tábor?**

– Mogadishu a világ egyik legveszélyesebb városa, európaiként egyedül kóborolva gyakorlatilag percekben mérhető a túlélés, nagyon nem ajánlatos kimerészkedni. A tábor csak megfelelő felszereléssel, „talpig vasban”, robbanóeszközök elleni védelemmel ellátott gépjárművekkel és biztosítás mellett volt szabad elhagyni, és kizárólag a célállomásmánál lehetett kiszállni. Az emberek nagyon barátságosak, a védett zónában működött egy piac, itt mi is rendszeresen érintkeztünk velük. Sokan beszélnek közülük olaszul is, a magyar és az olasz nemzet zászlójának azonos színei, illetve az egyenruhán viselt nemzetiszín pajzs miatt a magyarokat is gyakran néztek olasznak; ezt azután korrigálnunk kellett. A fenyegetést nem az átlagpolgárok jelentik, hanem az al-Shabaab aktivistái, ugyanakkor nem volt tisztázott, hogy az előfordult belövések pontosan kik ellen is irányultak: az Afrikai Unió szomáliai missziójának (AMISOM) katonái ellen, netán ellenünk, vagy csupán véletlenekről volt szó.

– **Hogyan működik az al-Shabaab?**

– A szervezet neve ifjúságot jelent, és ennek megfelelően elsősorban a fiatalok köréből toboroznak tagokat. Úgy ol-

vastam, 50 dollár belépti díj és egy mobiltelefon a csalogató erő, ami ottani viszonylatban nem kevés, hiszen a szomáliai fiatalok túlnyomó többségének sem munkája, sem jövőképe nincs. Az al-Shabaab besorozza, majd ideológiai nevelésben részesíti a fiatalokat. Mogadishunak vannak veszélyes és kevésbé veszélyes kerületei, és ugyan a szervezet hivatalosan kiűzték a fővárosból, ám ez a valóságban nincs így – továbbra is mindenütt jelen vannak. A karácsonykor az AMISOM ellen a védett zónán belül elkövetett és több halálos áldozatot követelő merényletet követően az összes építkezés leállt, mivel vélhetően a munkások között is voltak al-Shabaab-tagok vagy szimpatizánsok, netán a terrorszervezet által megfélemlített emberek, akik feltérképezhették a helyet számukra. A merényletek arra en-

gednek következtetni, hogy a kormányzati hivatalokban és a Szomáliai Nemzeti Hadseregben is vannak emberek.

– **Miként él együtt a szervezet az emlelt klánokkal?**

– Ezt nehéz megállapítani. Érdekes, hogy a térképről ismert szomáliai államhatárok közléről sem egyeznek a klánok által birtokolt területekkel, a hadurak között pedig folyamatosak a rivalizálások. Logikusan végiggondolva kell, hogy legyenek – és szerintem vannak is – átfedések.

– **Gyakorlatilag egy nagyon szűk térbe beszorítva töltötte a kilenc hónapot, ráadásul egy roppant veszélyes helyen. Mentálisan hogyan lehetett mindezt bírni? Mivel kapcsolódott ki?**

– A fix napirend mellett sok kikapcsolódási lehetőség nem volt, de azokat igyekeztem kihasználni, legyen szó akár

az internet használatáról, akár a konditeremről, akár a táborból ötven-hatvan méterre fekvő óceánpart kínálta lehetőségekről. A sport sokat segített a testi, szellemi és mentális frissesség megőrzésében. És természetesen sokat beszélgettünk.

– Említette a belövéseket. Mennyire voltak ezek veszélyesek?

– Az EUTM Szomália misszió nem vett részt közvetlen harcérinkezésben. Őrített táborban éltünk, s bár az események a közelünkben zajlottak, mi magunk nem avatkoztunk be soha. Az aknavető-támadás december 15-én történt,

akkor hat gránát csapódott be tőlünk ötven-száz méterre. Éppen a szobám előtt ültünk, és az első becsapódáskor hirtelen fel sem fogtuk, mi történt. A villámgyorsan érkező második robbanásra már mindenki aktívan reagált. A Hesco-bástyákkal védett bunker nyújtott menedéket, még egyenruhát venni sem volt idő, csak a repeszálló mellényt kaptam fel, meg a fegyveremet. A második támadás december 25-én délután történt, amikor az al-Shabaab néhány embere behatolt a védett zónába, megtámadta az AMISOM táborát, és a tiszti étkezdében komoly pusztítást végzett. Nagyjá-

ból délután kettőtől este nyolcig a bunkerben tartózkodtunk, majd másnap reggel hat óra körül annak zajára ébredtünk, hogy az előző napi támadás végrehajtóinak a semlegesítése újra elkezdődött, vagy éppen folytatódik.

– **Kilenc hónap után hogyan látja: mennyire sikerült előmozdítania a Nyugatnak Szomália ügyét az elmúlt időszakban?**

– Hosszú folyamatról beszélünk, a rendezéshez rengeteg kitarásra van szükség. Véleményem szerint a béke kérdése alapvetően a klánok közötti egyezsége múlik. Úgy gondolom, a kormányzatban kellene egyensúlyt teremteni azaz, hogy minden klán megfelelően képviseltetve érezze magát; ez lenne a megoldás kulcsa. Emellett pedig az alapok: az oktatás megszervezése, munkahelyek teremtése, hogy a fiataloknak is lehessen jövőképük az országban. Ez a kitarítás mellett elsősorban pénzkérdés, és ha már itt tartunk, a pénzek elosztását is fontos lenne szorosan felügyelni, jelenleg ugyanis nem minden esetben látni pontosan, miként osztják el a beérkezett összegeket. A legfőbb donor az Európai Unió, de nem csak e szervezet érdeke, hogy a térségben egy rendezett ország, ne pedig egy radikális iszlám állam jöjjön létre. A katonai felszerelések biztosítása például legfőképpen a szomáliai hadsereg feladata lenne, de a beruházások nem mindig valósulnak meg, a korrupció is jelentős. Az is fontos lenne, hogy a kiképzett katonák ne széledjenek szét több hónap felkészítés után...

– **Hogy azután beálljanak az al-Shabaab soraiba?**

– Nem állítom, hogy most ez az általános, de komoly lehetőségként ez is felvetődik. Laktanyákra és átfogó nyilvántartási rendszerre lenne szükség. Vagyis tényleg nagyon hosszú út áll még Szomália előtt.

– **Ön mit profitált ebből a misszióból?**

– Az embernek mindenképpen több tartást ad egy misszió, legyen az bárhol, akár a Balkánon, akár Afganisztánban, akár Afrikában – most sem volt ez másképp, hiszen teljesítettem, amit vállaltam, és erre büszke is vagyok. Az angol nyelv terén és szakmailag is sokat fejlődtem. Azt ugyanakkor nem tudom, vállalnék-e még missziós szolgálatot a jövőben, hiszen a fiam visszatart, neki ebben a korban különösen szüksége van az apjára és nekem is rá.

TÍPUSVÁLTÁS

A litván légierő a közelmúltban átvette az első (kutató-mentő feladatokra specializált) Airbus Helicopters AS365N3+ Dauphin helikopterét. A tervek szerint még 2015-ben megérkezik a másik két megrendelt forgószárnyas is, így leválthatják az eddig erre a feladatra használt Mi-8-as szállítóhelikoptereket. A Dauphinokat a feladatnak megfelelően fedélzeti radarrendszerrel, infravörös kamerákkal, nagy erejű keresőreflektorral és a kijelölt pont felett függeszkedésre is képes robotpilótával szerelték fel. A gép hatótávolsága 200 kilométer. A helikopterek Kaunas-Aleksotas és Nemirseta mellett állomásoznak majd.

www.kam.lt

HADRENBEN A PROVENCE

A francia haditengerészet nemrég hadrendbe állította második, D652 PROVENCE elnevezésű, FREMM-osztályú fregattját. Franciaország nyolcat vásárolt a moduláris felépítésű fregattokból; emellett Egyiptom és Marokkó is beszerzett egy-egy ilyen úszóegységet. A 142 méter hosszú, 20 méter széles hajó vízkiszorítása hatezer tonna, maximális sebessége 27 tengeri mérföld. A 15 mérföldes utazósebességnél 6000 mérföld hatótávolságú fregatt fő fegyverzete a 76 milliméter űrméretű OTO Melara SR löveg, emellett felszerelték nyolc MM-40 Exocet hajók elleni rakétával, 16 darab SCALP Naval szárazföldi célpontok ellen indítható cirkálórakétával és 2x2 MU-90 torpedóindítóval. Az ellenséges légi célpontok ellen 16 darab Aster 15 légvédelmi rakétát indíthat a fregatt legénysége.

www.defencetalk.com

HIPERGYORS FEGYVER

Amerikai források szerint Kína 18 hónapon belül már a negyedik sikeres tesztrepülést hajtott végre a WU-14 hiperszonikus sebességű légi járművel. A szakértők úgy vélik, a távol-keleti hatalom nukleáris robbanófejjel szeretné felszerelni a hadrendbe állítandó WU-14-eseket, amelyek ellen a jelenleg alkalmazott rakétavédelmi rendszerek valószínűleg hatástalanok lennének. A mostani teszt során a jármű már manővereket is végrehajtott. A WU-14-es prioritást élvez a kínai haditechnikai fejlesztések sorában. Egyes feltételezések szerint Kína egy konfliktus esetén az amerikai repülőgép-hordozók ellen is használná a fegyvert, hagyományos robbanótöltettel felszerelve.

idr.org

SIKERES LÖVÉS

A német haditengerészet a közeljövőben rendszeresítheti a német-svéd fejlesztésű RBS15 Mk3 szubszonikus sebességű, hajók és szárazföldi célpontok elleni rakéta-rendszert. A hadrendbe állításhoz szükséges utolsó sikeres indítást a német F261 MAGDEBURG korvett fedélzetéről hajtották végre. Az esemény során egy harci bevetést szimuláltak a tervezéstől egészen a rakéta célba csapódásáig. Az RBS15 Mk3 lesz az F130-as osztályú német korvettek fő rakétafegyverze. A Diehl Defence és a Saab által gyártott, 200 kilométer hatótávolságú, 200 kilogrammos robbanófejvel ellátott rakéták indítására alkalmas rendszert Németország és Svédország mellett Lengyelország is megvásárolta.

Diehl Defence

A román hadsereg átvette a francia Panhard General Defense által kifejlesztett és gyártott 16 darab páncélozott jármű utolsó példányait is. A 4x4-es kerékképletű, könnyű, repülőgéppel szállítható eszközök páncélzata a NATO STANAG 2 szintnek megfelelő ballisztikai, valamint 2A szintű robbanás elleni védelmet nyújt. A felderítési, szállítási, rendészeti feladatra is alkalmas eszközök -32 és +50 Celsius-fok közötti hőmérséklet-tartományban üzemelhetnek. A francia járműveket a román CSR vállalat alakította át a hadsereg igényeinek megfelelően.

defense-aerospace.com

ROMÁN HARCJÁRMŰ-BESZERZÉS

ÚJ HARCKOCSI INDIÁNAK?

Szinte le sem zárták az Arjun közepes harckocsi fejlesztését, máris újabb program indításáról döntöttek Indiában. A cél az indiai hadseregben az 1980-as évek óta nagy számban hadrendben álló T-72 Ajeya harckocsik lecserélése egy új, modern, indiai fejlesztésű járműre. A tervek szerint egy moduláris felépítésű páncélozott, lánctalpas járműcsaládot fejlesztenek ki, így a harckocsi mellett önjáró löveget, mobil parancsnoki harcálláspontot, műszaki, aknamentesítő, sebesültszállító és hídvető járművet építhetnek a bázisán. Az indiai hadsereg 2025 és 2027 között szeretné az új harckocsit hadrendbe állítani.

Tribune News Service

MUNKÁBAN A TIZENEGYEDIK VÁLTÁS

Két hónapos magyarországi felkészülés után megérkeztek a hadművelési területre, az afganisztáni Mazar-e Sharif bázisára (Camp Marmal) az MH Nemzeti Támogató Elem 11. váltásának katonái, hogy elődeik küldetését folytatva teljes körű logisztikai támogatást adjanak a hadszíntéren szolgáló, valamint az Eltökélt Támogatás Műveletbe (Resolute Support Mission) integrált kontingensek, illetve az egyéni beosztásokban dolgozók részére. Az ünnepélyes átadás-átvétel során Nyitrai István alezredes, átadó parancsnok sok sikert, jó szerencsét kívánt a tizenegyedik váltás katonáinak, Török Zoltán alezredes, az új váltás parancsnoka pedig megköszönte elődeik munkáját.

Kép és szöveg: MH NTE

Közel hét hónap után befejezte tevékenységét az Északi Regionális Parancsnokság Kiképző Tanácsadó és Támogató Parancsnokság állományában szolgálatot teljesítő két magyar tanácsadói csoport. Katonáik az Eltökélt Támogatás művelet első fázisában rájuk háruló feladatokat hajtották végre, melynek során sikeresen támogatták az Afgán Nemzeti Készenléti Rendőrség 3. dandárjának és a 806. határőrzőzóna parancsnokságának állományát. A művelési feladatok átadás-átvételét rögzítő jegyzőkönyvek ünnepélyes aláírása alkalmával Lőrincz Gábor ezredes, nemzeti rangidős megköszönte a beosztásukat átadó katonák munkáját, és sok sikert kívánt a helyükbe lépő tanácsadóknak.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

KÜLDETÉS TELJESÍTVE

Szomorú évforduló alkalmából gyűltek össze az afganisztáni Mazar-e-Sharifban szolgáló magyar katonák június 10-én. Az elmúlt években ezen a napon ketten is meghaltak az MH Tartományi Újjáépítési Csoport katonái közül. Kovács Gyula posztumusz hadnagy 2008-ban egy házi készítésű robbanószerkezet hatástalanítása közben vesztette életét, dr. Borbély Csaba orvos százados pedig 2011-ben egy hirtelen rosszullet után hunyt el. Török Zoltán alezredes, váltásparancsnok megemlékező szavait követően az MH NTE-11 katonái koszorút helyeztek el és mécses gyújtottak elhunyt bajtársaik emlékére.

Kép és szöveg: MH NTE

BAJTÁRSAKRA EMLÉKEZTEK

BAKANCS ÉS VÍZHÓLYAG

A napokban, a Charity Run elnevezésű jótékonyági rendezvény részeként, a pristina Slim Lines táborban szolgáló KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj (KTM) katonáinak egy csoportja is meghódította a 2499 méter magas Ljuboten hegycsúcsot. A nevezési díjakkal a magyar kontingens katonái hozzájárultak a mitrovicai gyermekek iskoláztatásának elősegítéséhez. A Ljuboten ugyan nem a legmagasabb hegycsúcs Koszovóban, a kihívásokat kedvelő túrázók számára mégis az egyik legnépszerűbb és legvonzóbb célpont a Sar-hegységben; nem véletlenül hasonlítják az Alpokban (az olasz–svájci határon) emelkedő Matterhornhoz.

Kép és szöveg: Csajbók József zászlós

TŰZ CIPRUSON

Tűz ütött ki az Észak-ciprusi Török Köztársaság katonáinak ellenőrzése alatt álló két ENSZ-járőrbázis közelében fekvő Varosha településen. A tüzet a járőrbázisokról jelentették a szektor ügyeletes tisztjének, aki a nicosiai parancsnokság ügyeletesével és a területért felelős összekötő tiszttel közösen riasztotta az illetékes szerveket, majd megkezdte a mentés szervezését. A magyar katonák összehangolt munkájának is köszönhető, hogy az oltás, valamint a veszélyben lévő járőrbázison szolgálókat teljesítő evakuálása zökkenőmentesen zajlott. Az ENSZ-békefenntartóknak, a török katonákkal és tűzoltókkal együttműködve, közel nyolc óras küzdelem után sikerült megfékezniük a lángokat.

Kovács Imre alezredes; fotó: famagusta-gazette.com

VÉRADÓ BÉKEFENNTARTÓK

Önkéntes véradással segítették az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszió (UNFICYP) magyar kontingensének katonái a famagustai kórházat. Az ENSZ-misszió mindig is nagy hangsúlyt fektetett a helyi lakosok támogatására, ennek részeként évente több alkalommal is szerveznek véradást, ami a ciprusi görög és török kórházaknak egyaránt nagy segítséget jelent. Tavaly hetven, míg idén eddig már ötven békefenntartó adott vért, tavasszal pedig egy rendkívüli véradást is szervezni kellett, mert egy ciprusi görög lakosnak – sürgős műtétje miatt – 0 RH negatív vére volt szüksége.

Kép és szöveg: UNFICYP magyar kontingens

Katonák a természetért

HORTOBÁGYI REHABILITÁCIÓ

AZ UTÓBBI ÉVEK LEGNAGYOBB LŐSZERMENTESÍTÉSI ÉS TÁJREHABILITÁCIÓS PROJEKTJE ZAJLIK A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK TERÜLETÉN, AZ EGYKORI BOMBÁZÓ-LŐTÉREN. A MUNKÁLATOKBAN OROSZLÁNÉRST VÁLLALNAK AZ MH 1. HONVÉD TŰZSERÉSZ- ÉS HADIHAJÓS EZRED TŰZSERÉSZEI. A PROJEKT ELSŐ SZAKASZÁNAK ZÁRÓRENDEZVÉNYÉN TARTOTT SAJTÓTÁJÉKOZTATÓN RÉSZT VETT HENDE CSABA HONVÉDELMI MINISZTER IS.

Az 1991-től a Hortobágyi Nemzeti Park részévé vált övezetet (Nádudvar, Nagyiván, Kunmadaras és Karcag külterülete) hosszú évtizedeken át honvédségi bombázó-lőtérként használták. Miután a park a Világörökség része, ráadásul Natura 2000-es természetvédelmi terület, a bombatölcsérek és a mesterséges célpontok, vagyis az egykori katonai tevékenység nyomainak eltüntetése elkerülhetetlenné vált.

A projekt, amelyben a honvédség közreműködik, a természeti értékek hosszú távú megőrzésének elősegítését, a védett és fokozottan védett fajok megóvását, valamint a racionális, fenntartható tájhasználatot tűzte ki célul, és az Euró-

Kijelölt célterületek és bombatölcsérek.

pai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg. Bár a teljes rehabilitációt megelőzően történtek már kármentesítési munkák a területen, ez kizárólag a talajon szétszóródott hulladékok és lőszermaradványok begyűjtésére korlátozódott. A környezet és energia operatív program, illetve a környezeti és energiahatékonysági operatív program pályázati forrásából lehívható összeg segítségével megvalósuló, éveken átívelő projekt ennél sokkal többre vállalkozott: a terület teljes megtisztítására és az eredeti tájkép visszaállítására.

Az első ütem 588 és fél millió forintból fejeződött be. Ennek során az egykori bombázási területet nemcsak a felszínen, hanem az alatt is átvizsgálták, fél métertől 1,5 méteres mélységig. Az így

A szuperszonikus korszakban is széles bombaválaszték állt rendelkezésre.

előkerült robbanószerkezeteket az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred szakemberei hatástalanították, szállították el és semmisítették meg. Az alakulat katonái 2015 januárjában vették át a kijelölt körzetet, s az első lépcsőben összesen 223 hektárt mentesítettek. Munkájuk során összesen 532 robbanótestet találtak, közöttük 207 különböző típusú

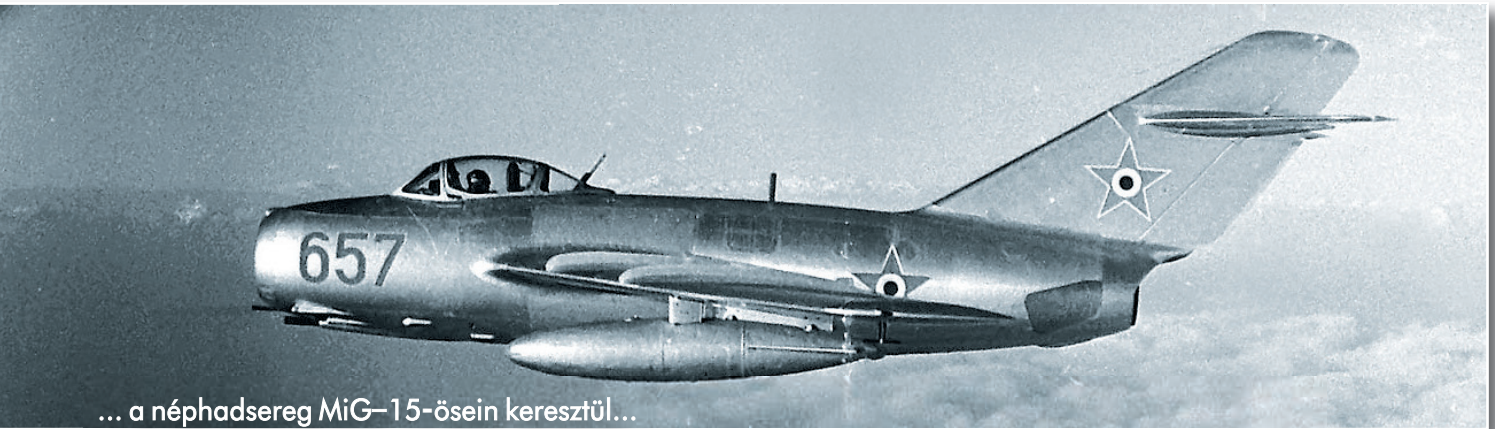
Talán kevesen tudják, de az An-26-osok is dobtak bombát.

sú bombát és 111 tüzérségi lövedéket, vagy annak maradványát. A második ütem most kezdődik, a mentesítési munkálatok 2016-ban fejeződnek be.

Hende Csaba a sajtótájékoztatón, a katonák teljesítményét méltatva elmondta: a szektor teljes megtisztításának két fázisa volt. Az elsőben a felmérést végző szakemberek megjelölték azokat a helyeket, ahol feltételezhetően robbanószerkezet lapult a föld alatt. Ezután jöttek a katonai tüzérségek, akik hatástalanították, felrobbantották vagy elszállították azokat. A honvédelmi miniszter hangsúlyozta, hogy ez nem is tör-

1940-től a Junkers Ju 87 „Stuka” gépektől kezdve...

... a néphadsereg MiG-15-ösein keresztül...

ténhetett volna másképpen, hiszen a hatályos jogszabályok értelmében Magyarországon kizárólag az MH 1. Honvéd Tüzérség- és Hadihajós Ezred végezheti a katonai célra rendszeresített, robbanóanyagot tartalmazó hadianyagok, eszközök és szerkezetek hatástalanítását, megsemmisítését.

– Nemcsak itt, az egykori lőtérén, de szerte az országban nap, mint nap kerülnek elő robbanótettek az építkezések folyamán. Csak a tavalyi esztendőben 2612 riasztást kaptak a tüzérségek. Idén már 1242-nél járnak. Nagy teher

hárul rájuk, hiszen munkájukat csak a legnagyobb precizitással végezhetik. Ebben a szakmában csak egyszer lehet tévedni – hangsúlyozta Hende Csaba.

– Büszkéek vagyunk rá, hogy a magyar szívnek oly kedves Hortobágy egy darabját visszaadhatjuk a természetnek és a mezőgazdaságnak – fejezte be tájékoztatóját a honvédelmi miniszter.

Csurgó Attila ezredes, az MH 1. Honvéd Tüzérség- és Hadihajós Ezred parancsnoka a terület mentesítésének eredményeit a helyszínen mutatta be. Mint mondta, soha nem tudhatják előre, mit

rejt a föld, ezért minden egyes munkát a legszigorúbb biztonsági előírásoknak megfelelően és a legnagyobb óvatossággal végeznek el. A hortobágyi projekt is tartogatott néhány meglepetést; a robbanószerkezetek olyan széles „választéka” fekszik évtizedek óta az átvizsgált területen, amely még a sokat látott profikat is meglepte.

– Találtunk 250 kilogrammos szovjet robbanóbombát, több 50 kilós robbanóbombát, volt itt 30 milliméteres páncéltörőgránát, de egy Sz-5 típusú rakéta harci része is előkerült. Csak a robba-

... a Jak-28-as szovjet bombázóig sokan használták a bombázó-lőtér.

Bombafelfüggesztés An-26-osra.

2004-ig a Magyar Honvédség vadászrepülőgépei is rendszeres „látogatók” voltak a Hortobágyon.

nótest-maradványokból több mint két tonnát gyűjtöttünk be. Itt bármi előfordulhat – jegyezte meg a parancsnok.

A projekt indulása előtt elvéve ugyan, de akadtak olyan hangok, amelyek a lőszer megsemmisítése során okozott további természetkárosodás miatt agódtak. Feleslegesen, miután a robbantások helyszínét ebben az esetben nem a tüzserészek, hanem a Hortobágyi Nemzeti Park szakemberei jelölték ki, akik csak olyan területen engedélyezték a megsemmisítést, ahol annak folyamán semmilyen kár nem keletkezik a környező élővilágban. A tüzserészek ráadásul a robbantás után helyreállítják és az eredeti állapotban adják át az adott övezetet.

Rác András, a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára a projekt folytatásával kapcsolatban kiemelte, hogy a lőszermentesítés tovább folytatódik, melynek során az egész környéket megtisztítják. A szakemberek a felszínen található mesterséges célokat, illetve az egykori katonai laktanya épületeit már lebontották, a teljes mentesítés pedig 2016-ban fejeződik be.

Szilágyi Gábor, a Hortobágyi Nemzeti Park igazgatója a kivitelezési megoldások közül megemlítette, hogy a mesterséges dombok földjével betemetik a bombatölcséreket, illetve a nagyobbakat egybenyitják, hogy kisebb tavakat, vizes élőhe-

lyeket alakítsanak ki belőlük. A projektnek köszönhetően visszaáll a térségre jellemző ökológiai egyensúly a növény- és az állatvilágban egyaránt. Olyan védett és fokozottan védett fajok új életteréről van szó, mint a barna rétihéja, a daru, az arany-

„Ízelítő” – korok, bombák, lövedékek.

A hortobágyi bombázó-lőteret 1940–2004 között a Magyar Királyi Honvéd Légierő, a Magyar Néphadsereg, a Szovjet Vörös Hadsereg és a Magyar Honvédség repülőgépei is használták. A tüzserészek által a mentesítés során talált robbanótestek, robbanótest-maradványok 2015. január 26. és június 15. között:

Talált robbanótestek száma:	532 darab
Különböző típusú bombák (0,5–500 kilogramm között):	207 darab
Bomba- (fáklya-, töltet-) maradványok:	170 darab
Különböző típusú rakéták, maradványok:	25 darab
Tüzérségi lövedékek, maradványok (23–37 milliméter űrméret között):	111 darab
Különböző típusú gyújtószerkezetek, maradványok:	18 darab
Robbanótest-maradványok:	95 kilogramm
Pirotechnikai anyag:	31,6 kilogramm

lile, a kékbegy vagy a bölömbika, a nagy kócsag, a kanalasgém és a vidra.

Böröndi Gábor dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) szárazföldi haderőnem főnöke a tájékoztató az együttműködés fontosságát hangsúlyozta. Mint mondta, a munka legnagyobb és legveszélyesebb részét a tüzserészek végzik, ám a teljes projektben több, az MH ÖHP alárendeltségébe tartozó alakulat katonái is aktívan részt vesznek. A Hortobágyi Nemzeti Park teljes rehabilitációs projektje 2018-ban fejeződik be; összesen 3 és fél milliárd forintot fordítanak rá.

NEMZETKÖZI JÁRÓRBAJNOKSÁG

Huszonegyedik alkalommal rendezte meg éves nemzetközi regionális járőrversenyét az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár Püspökszilágyon. A nemzetközi megmérettetésre a korábbi évekhez hasonlóan Prága, Varsó és Berlin helyőrség csapatai fogadták el a meghívást, magyar részről pedig – a dandár alegységein kívül – a Katasztrófavédelmi Főigazgatóságról érkeztek versenyzők. Az elmúlt évekhez képest nehezebbé váltak a versenyfeltételek: az idén három körben kellett a közel hat kilométeres pályákon végrehajtani a különböző feladatokat. A nemzetközi bajnokságban Prága csapata bizonyult a legjobbnak.

Kovács Dániel; fotó: Tóth László

TÚL A ZÁRÓGYAKORLATON

A hazai kiképzés utolsó és egyben legfontosabb mozzanataként az MH KFOR Kontingens tizenharmadik váltásának katonái kétnapos zárógyakorlaton bizonyíthatták rátermettségüket és alkalmasságukat a hajdúhadházi lö- és gyakorlótéren. A több mint háromszáz katonából álló kontingensnek egyebek mellett tömegkezelési, tömegoszlatási feladatokat kellett megoldania, de a gyakorlat során a parancsnoki állománnytól az egészségügyi szakállományon át a lövészsázkodókig minden szakterület megmérettetett. A többségében az MH 5. Bocskai István Lövészdandár katonáiból álló tizenharmadik váltás hamarosan elfoglalja állomáshelyét Koszovóban.

Kép és szöveg: MH 5. Bocskai István Lövészdandár

HARCRA KÉSZ!

Nemzeti CREVAL-ellenőrzésen adott számot felkészültségéről az MH 25. Klapka György Lövészdandár 1. lövészsázkodójára épülő, a V4 EU-harccsoportba ajánlott lövészsázkodó. A katonáknak a kétnapos ellenőrzésen egy komplex harcászati feladatot kellett végrehajtaniuk. Ennek során az újmajori táborból átcsoportosították a századot az újdörögdi bázisra, majd az alegység egy keresés-kutatás feladatot kapott, azaz a romvárosban elrejtőzött fegyveres ellenállócsoporthoz kellett megtalálniuk és felszámolniuk. Kétnapos teljesítménye alapján az alegység kiérdemelte a „Combat Ready”, vagyis Harcra kész! minősítést.

Honvedelem.hu; fotó: Petrovics Renáta

BAKONYI CSAPÁS 2015

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj ABV-mentesítő százada a Bakonyi Csapás 2015 gyakorlat keretében 24 órás feladatot hajtott végre, amelynek záróakkordjaként sikeresen együttműködött az MH 25. Klapka György Lövészdandár 11. harckocsizászlóaljával. A katonák begyakorolták a mentesítő állomásra történő bevonulást, valamint a személyi és a technikai mentesítés fogásait. A gyakorlat során mind az ideiglenes összefegyvernemi harci kötelék, mind az ABV-mentesítő szakalegység katonái precízen teljesítették a NATO- és a nemzeti standardok által előírt követelményeket.

Kép és szöveg: M. P.

Tűzoltási gyakorlaton vett részt az MH 43. Nagysándor József Híradó- és Vezetéstámogató Ezred személyi állománya. A gyakorlat célja a hivatásos tűzoltókkal történő együttműködés továbbfejlesztése volt, illetve az, hogy a laktányában dolgozókat felkészítsék egy tüzeset elhárítására. Az ezred katonái és a civil alkalmazottak a profi tűzoltók irányítása mellett több helyszínen ismerkedtek a tűzoltás elméletével és gyakorlatával. A kiképzés során többek között oltottak aljnövényzetet és lángoló üzemanyagot, használtak poroltót, tűzcsapot és a hagyományos vödörös tűzoltást is kipróbálhatták.

Kovács Dániel; fotó: Tóth László

SZÁZAN VONULTAK BE

Száz szerződéses légénységi állományú katona, illetve szerződéses pályakezdő tiszt és altiszt számára kezdődött meg az alapkiképzés Szentendrén. Az MH Altishti Akadémiára bevonult katonák között tizenkét hölgy is van, az állomány legfiatalabb tagja 19, a legidősebb 45 éves. Az alapkiképzésen részt vevők a szerződéskötés után tizennégy hetet töltenek az akadémián, ezalatt számos elméleti és gyakorlati ismeretet szereznek. Kiképzésük komplex vizsgával zárul, majd visszatérnek saját alakulatukhoz, ahol megkezdik katonai szolgálatukat. A most bevonult újoncok a tervek szerint augusztus első hetében tesznek ünnepélyes esküt.

Kép és szöveg: Durucz né Téglás Dóra főhadnagy

BÁTORSÁGBÓL JELES

Hende Csaba honvédelmi miniszter a Hazáért Érdemjelet adományozta Kádár Sándor őrnagynak, a Magyar Honvédség vadászpilótájának. A tárcavezető a Magyar Honvédség Egészségügyi Központjában látogatta meg a kényszerleszállást követő katapultálásakor gerincsérülést szenvedett pilótát. Az elismerés átadásakor a miniszter hangsúlyozta, hogy Kádár őrnagy jóval többet tett annál, mint amit az előírások szerint az orrfutó ilyen jellegű meghibásodásakor meg kell tenni, így bátorságból is jelesre vizsgázott, amikor testi épességét kockáztatva a repülőgép elhagyása helyett a jóval kockázatosabb hasraszállás mellett döntött, példás helytállásával megmentve a magyar légiőr 30-as oldalszámú gépét.
Honvedelem.hu; fotó: Rácz Tünde

V4-ES TANÁCSKOZÁS SZLOVÁKIÁBAN

A visegrádi együttműködés országainak éves, vezérkari főnöki szintű találkozóját rendezték meg a szlovákiai Ótátrafüreden. A tanácskozás első napján a magyar küldöttséget dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese vezette. Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke a megbeszélések második napján csatlakozott a delegációhoz. Az eseményen a szlovák, a magyar, a cseh és a lengyel vezérkari főnökök mellett az ukrán vezérkar főnöke is részt vett. A találkozó fontos eseménye a V4 elnökség átadása volt: Csehország átvette Szlovákiától az elnöki feladatokat.

Kép és szöveg: Honvéd Vezérkar

ATTASÉLÁTOGATÁS

Szolnokra és Kecskemétre látogattak a budapesti katonaiattasé-testület tagjai, hogy megismerjék a helyőrségekben települő alakulatok tevékenységét. Szolnokon Lamos Imre dandártábornok, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis, Sándor Tamás ezredes, az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj, dr. Lippai Péter ezredes, az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj, illetve Apáti Zoltán ezredes, az MH Békétámogató Kiképző Központ parancsnoka tájékoztatta az attasékat. Kecskeméten, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison Fekete Tamás alezredes, parancsnokhelyettes és Gyenes Gábor alezredes, az MH Légijármű-javító Üzem parancsnoka kalauzolta a vendégeket.

Kép és szöveg: Konkoly Dávid

ELISMERT TELJESÍTMÉNY

Emléktárgyat adományozott Colleen Bell, az USA Budapesten akkreditált nagykövete Kriston István főtörzsászlósnak. A Magyar Honvédség vezénylőzászlósa abból az alkalomból kapott elismerést, hogy tavaly júniusban az Amerikai Egyesült Államok hadseregének vezénylőzászlósi akadémiáján bekerült a nemzetközi hírességek csarnokába. Az emléktárgy átadása alkalmából a budapesti amerikai nagykövetségen rendezett ceremónián Colleen Bell rámutatott: mindez annak a kiemelkedő munkának az elismerése, amelyet a Magyar Honvédség az altiszti kar érdekében végez. Magyarország és a Magyar Honvédség az Egyesült Államok fontos szövetségese, ezért is szükséges, hogy értékeljük azt a nagyszerű közös munkát, ami a szövetségünket jellemzi – fogalmazott az amerikai nagykövet.

Honvedelem.hu; fotó: amerikai nagykövetség

ÜNNEPELTEK A REPÜLÉSIRÁNYÍTÓK

Kecskeméten az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison ünnepelték fegyvernemi napjukat a Magyar Honvédség repülésirányítói. A találkozót a Nemzeti Közszolgálati Egyetem katonairepültanszékének és a házigazda repülőbázis légiforgalmi irányító központjának a munkatársai szervezték. A fegyvernem aktív, illetve már nyugállományban lévő képviselőit Grécs György ezredes köszöntötte, majd a résztvevők előadás és bemutató keretében ismerkedhettek a bázis, illetve az éppen szolgálatban lévő kollégák életével. A rendezvényen a Honvéd Vezérkar főnöke, illetve az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka által adományozott emléktárgyakat is átadtak.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

CIVILEK A LAKTANYÁBAN

Nyitott laktanyanapot szervezett az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoksága az alakulat hódmezővásárhelyi helyőrségében. A Zrínyi Miklós laktanyában megtartott rendezvényen látványos programok várták a résztvevőket, amelyekre közel ezer felnőtt és gyerek volt kíváncsi. A katonai pálya iránt érdeklődők a 2. számú szegedi toborzó- és érdekvédelmi iroda munkatársaitól kaphattak tájékoztatást. A látóvalók sorát a hódmezővásárhelyi helyőrségi zenekar zenés „gyepshow”-ja nyitotta meg, majd fegyveres alak, egészségügyi, valamint vívásbemutatóra került sor. A gyerekek kézműves foglalkozáson vehettek részt, illetve kipróbálhatták a paintball fegyvereket és a lézeres lősimulátort is.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

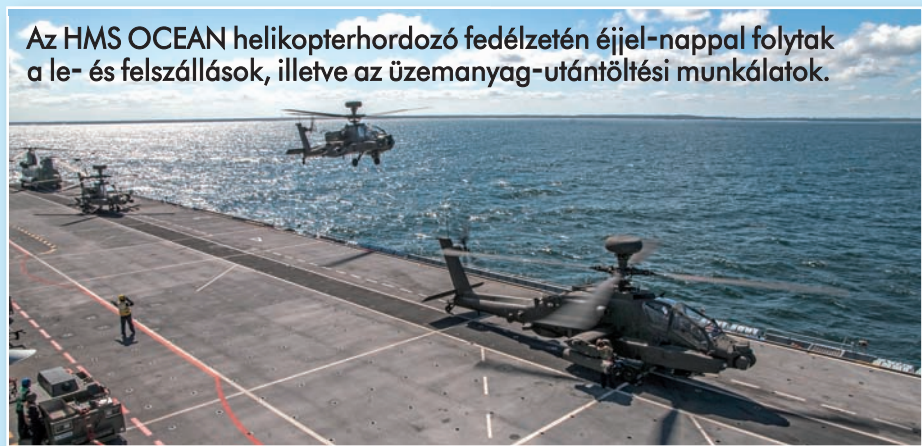
Együttműködés
magas színvonalon

TENGEREN, FÖLDÖN, L

IDÉN JÚNIUSBAN A LENGYEL TENGERPART, NÉMI TÚLZÁSSAL, EGY HATALMAS GYAKORLÓTÉRRÉ ALAKULT ÁT. EGYMÁST ÉRTÉK A KÜLÖNBÖZŐ, NATO VEZETTE VÍZI, SZÁRAZFÖLDI ÉS LÉGI HADGYAKORLATOK, AMELYEK LEGFŐBB CÉLJA A TAG- ÉS PARTNERORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK „FÉNYESRE CSISZOLÁSA” VOLT.

Az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövetségének jóvoltából – három látványos gyakorlat során – mi is megtapasztalhattuk, hogy milyen is az, amikor a NATO-országok egy közös cél érdekében összefognak. Az immáron negyvenhárom éve rendszeresen megtartott BALTOPS hadgyakorlaton összesen 49 vízi egység vett részt – helikopterhordozók, csapatszálítók, rombolók, sőt, egy lengyel tengeralattjáró is. A nem mindennapi flotta zászlóshajója az amerikai USS SAN ANTONIO volt; a fedélzetéről irányí-

Az HMS OCEAN helikopterhordozó fedélzetén éjjel-nappal folytak a le- és felszállások, illetve az üzemanyag-utántöltési munkálatok.

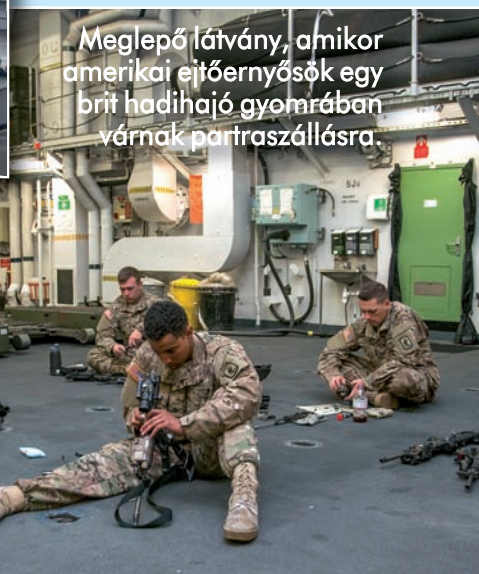
A USS SAN ANTONIO
48 hadihajóért, köztük egy
lengyel tengeralattjáró
irányításáért felelt.

brit HMS OCEAN helikopterhordozóról. Mindeközben az égbolton CH-47 Chinook szállító-, AH-64 Apache harci helikopterek, valamint F-16-os és JAS-39-es vadászbombázó repülőgépek keringtek, segítve a támadó csapatokat.

A BALTOPS gyakorlatl párhuzamosan – kicsit délebbre – folytak a Noble Jump és Saber Strike hadgyakorlatok. Az előbbi erőpróbán debütált az a „nagyon magas készségű összhaderőnemi műveleti erő”

Meglepő látvány, amikor amerikai ejtőernyősök egy brit hadihajó gyomrában várnak partraszállásra.

EVEGŐBEN

„Menetrend szerinti járatok”
közlekedtek a hajók
és a szárazföld között.

(Very High Readiness Joint Task Force), amelynek létrehozásáról 2014-ben, a walesi csúcstalálkozón határoztak a tagországok. A nemzetközi alakulat különlegessége, hogy tagjainak 48 órán

tartták a gyakorlat leglátványosabb akcióját, a partraszállást.

Ustka homokos tengerpartjának közelében lengyel katonai bázis található; az ott szolgáló katonák játszották el az „ellenség” szerepét, akiket a tenger felől érkező amerikai, brit, svéd és finn erők megrohamoztak. A parancsot követően megindultak a forgószárnyasok az USS SAN ANTONIO fedélzetéről és a

Munkaruha, munkasmink.

Amerikai légpárnás partra szállító jármű.

belül bevetésre készen kell állniuk, ha a szükség úgy kívánja. A gyakorlaton részt vettek az MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ katonái is, akiknek – többek között – a megnövekedett katonai jelenlétről kellett tájékoztatniuk a környékbeli lakosságot.

A főerők előtt finn ejtőernyősöket dobtak le a partszakasz biztosítására.

Svéd CB-90-esek védték a partot rohamozókat.

Jól kitalált haditechnikai eszközök, hiszen sokáig csak a hullámok csillogásának tűntek.

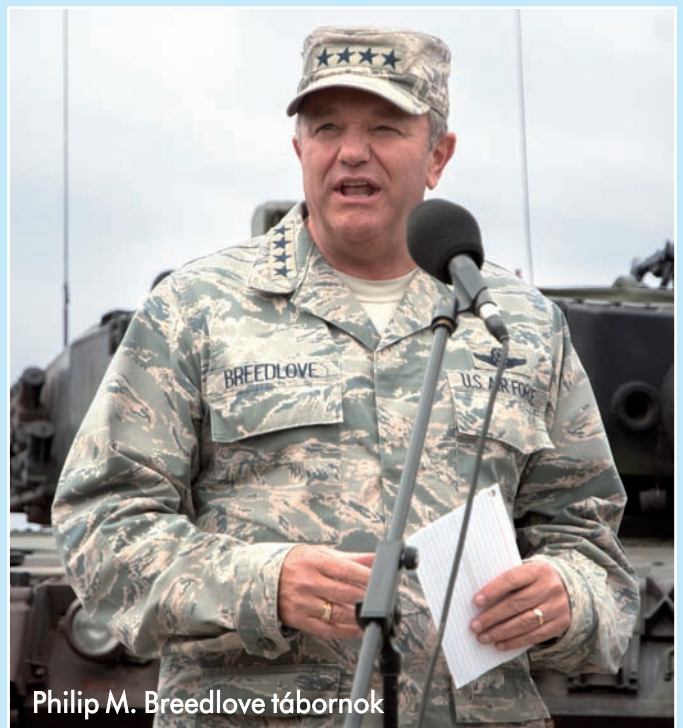
A magyar CIMIC-csoport.

Gyorsreagálású erők érkeznek a hadszíntérre a Noble Jump gyakorlaton.

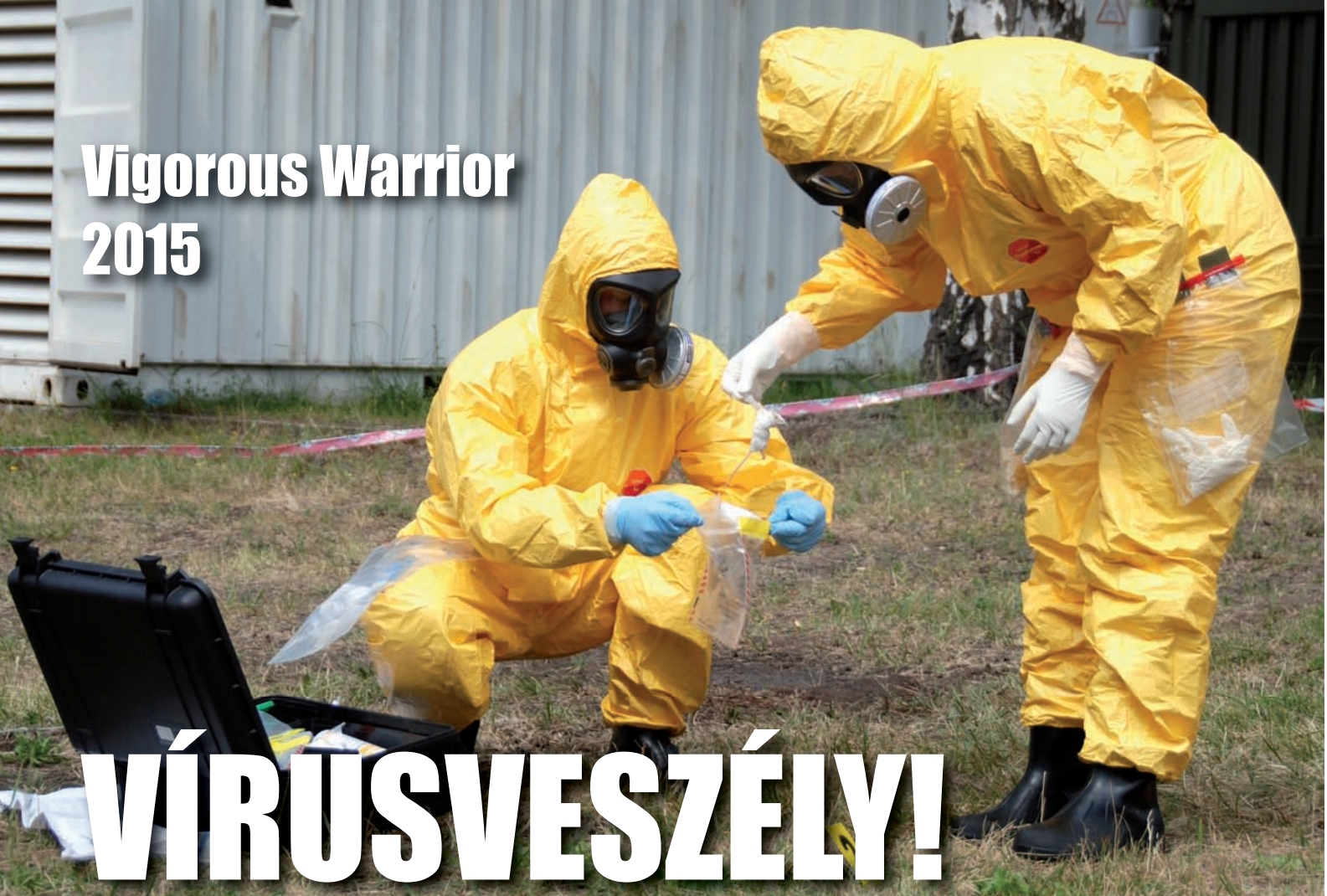

A másik hadgyakorlat, az amerikai hadsereg által vezetett Saber Strike során a részt vevő nemzetek szárazföldi és légi egységeinek együttes erővel kellett leküzdeniük fiktív ellenfeleiket. Philip M. Breedlove tábornok, a NATO európai erőinek főparancsnoka a gyakorlatokon tapasztalt magas színvonalú együttműködést emelte ki, rámutatva, hogy ez egyenes utat jelent egy erős, áthatolhatatlan Európa felé.

Philip M. Breedlove tábornok

Vigorous Warrior 2015

VÍRUSVESZÉLY!

MINTHA MEGELEVENEDETT VOLNA MINDAZ, AMI A VÍRUS CÍMŰ FILMBEN LÁTHATÓ: SÁRGA SZÍNŰ VÉDŐRUHÁBA ÖLTÖZÖTT KATONÁK ISMERETLEN KÓROKOZÓK MIATT ELHULLOTT RÁGCSÁLÓKAT SZEDNEK ÖSSZE EGY FÜVES TERÜLETRŐL, NEM SOKKAL KÉSŐBB PEDIG EGY SÚLYOSAN BETEG KATONÁT HOZNAK TEREPSZÍNŰ MENTŐAUTÓVAL A KARANTÉNKÓRHÁZ BEJÁRATÁHOZ. A SPECIÁLIS, HERMETIKUSAN ZÁRT HORDÁGYON MÁR MESSZIRŐL FELISMERHETŐ A JELZÉS, BIOHAZARD, AZAZ BIOLÓGIAI FERTŐZÉSVESZÉLY.

Minden idők legsúlyosabb nyugat-afrikai ebolajárványa – amely a legfrissebb adatok szerint több mint 11 ezer halálos áldozatot követelt – arra készítette a budapesti székhelyű NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központ vezetését, hogy az idei, júniusban megrendezett Vigorous Warrior (Erőteljes Harcos) elnevezésű gyakorlatuk középpontjába a biológiai fertőzések elleni védekezést helyezték. Éppen ezért a csehországi Hradec Královéba, a cseh haderő egészségügyi központjába összevonták a NATO jelenlegi legmodernebb, a biológiai védekezés során használatos technikai eszközeit és

egységeit, hogy fel tudjanak készülni egy esetleges járványra, amely akár egy NATO-művelet közelében is kitörhet.

A többnemzeti biológiai egység katonái azt gyakorolták, hogy miként kell egy fertőzött területről úgy begyűjteni a mintákat, hogy közben egészségüket, testi épségüket nem veszélyeztetik. A kötelezően betartandó biztonsági előírások közül az egyik legfontosabb: az elhullott rágcsálókra még gumikesztyűben sem szabad megérinteni, csakis egyszer használatos csipesszel szedhetik össze és tehetik a mintavételi zsákba azokat.

Emellett a védőruházat és a felszerelés hosszú percekig tartó fertőtlenítése is kötelező, mielőtt a katonák leveszik azt magukról.

A cseh laktanyában felállított karanténkórházba csak az oda beosztott egészségügyi szakszemélyzet léphetett be. Így amikor a szirénázva és kék villogóval érkező terepszínű mentőből, egy hermetikusan elzárt hordágyon „biológiai kórokozóval fertőzött” katonát hoztak, akkor a Vigorous Warrior 2015 gyakorlat látogatói napján részt vevő vendégek csak a kórház zártláncú videóhálózatának monitorjain keresztül nézhet-

ték meg, hogy miként zajlik a súlyos beteg ellátása.

A gyakorlaton részt vevő 14 nemzet látogatónapra meghívott képviselői egy Role 2-es szintű tábori kórház működését is megtekinthették: ez már olyan szintű, tábori körülmények között tevékenykedő egészségügyi ellátóhelyet je-

lent, ahol komoly sérüléseket is kezelhetnek – ha szükséges, sebészeti eljárásokkal. A konténernyi egységekből összerakott, legmodernebb gyógyító felszerelésekkel ellátott tábori kórház egyébként a V4-es EU harccsoportba felajánlott egészségügyi egység – magyar, szlovák, cseh és lengyel személy-

zettel. Számukra a mostani egyben minősítő gyakorlat is volt.

– A kórház személyzete a Vigorous Warrior 2015 során a harci sérültek ellátásának teljes spektrumát gyakorolta, nemzetközi környezetben. Ez azért volt szükséges, hogy később, amikor a kórházat éles helyzetben telepítik, az egészségügyi sze-

A NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központ Vigorous Warrior elnevezésű gyakorlatát első alkalommal 2011-ben rendezték meg Magyarországon, Várpalotán és Budapesten. Két évvel később Németországban a feldkircheni katonai támaszpont adott otthont a kiképzési rendezvénynek, idén pedig Csehország volt a házigazda. A 2017-es gyakorlat tervezése már jelenleg is zajlik, a pontos helyszín azonban egyelőre még nem ismert. Eredetileg Franciaországban tartották volna, ám a januári, párizsi terrorcselekmények után bevezetett szigorítások annyi pluszmunkát adtak a francia hadsereg egészségügyi szolgálatának, hogy visszaléptek a gyakorlat megrendezésétől.

Az MH Egészségügyi Központ mobil biológiai laboratórium-komplexumának alapvető célja a biológiai fertőzést kiváltó kórokozók kimutatása. A tizennégy éves, az MH EI Zrt.-vel közös fejlesztés eredményeként létrejött, két konténerből álló laboratórium a NATO-n belül egyedülálló képesség, mégpedig azért, mert megfelel a legmagasabb, 4-es biológiai biztonsági szintnek, vagyis a legnagyobb rizikófaktorú kórokozókkal történő munkát is el lehet végezni benne. Hasonló szintű mobil, azaz telepíthető laboratóriuma nincsen más NATO-tagországnak. Magyarország a 2002-es prágai NATO-csúcstalálkozón ajánlotta fel, hogy létrehoz egy, a biológiai védekezés területén alkalmazható laboratóriumot. Az akkor megépített komplexum (a mostani elődje) szerepet kapott a 2004-es athéni olimpia biztosításában is.

mélyzet tagjai már zökkenőmentesen tudjanak egymással dolgozni – mondta dr. Fazekas László ezredes, a NATO Katonaegészségügyi Kiválósági Központ igazgatóhelyettese, aki egyben a gyakorlat vég-

rehajtásáért felelős főtitzt is volt. Mint megtudtuk: ezúttal egy „politraumatizált, robbantásos sérült” ellátását láthattuk, akit a CT-vizsgálatot követően meg is műtöttek a tábori kórház sebészei. Az operációt ter-

mésztesen csak szimuláltak az orvosok, minden más vizsgálatot azonban elvégeztek a „sérültön”. Az eddig lezajlott Vigorous Warrior gyakorlatokon minden alkalommal jelentős létszámmal és képességgel vett részt az MH Egészségügyi Központ. A már hagyományosnak számító egészségügyi kiürítő részleg és sebészcsoporthoz mellett ezúttal a mobil biológiai laboratórium-komplexum is bemutatkozott. A labor tizenkét fős személyzete számára a csehországi gyakorlat egyben a NATO azonnali reagálású erők harcalképességének megszerzését is jelentette.

– A gyakorlat sikeres volt. A részt vevő háromszázötven katona bebizonyította, hogy képes együttműködni, egy egységként dolgozni. Kialakították és begyakorolták a megfelelő eljárásrendeket úgy, hogy azokat bárhol és bármikor alkalmazhassák – hangsúlyozta a látogatói napot követően Fazekas ezredes.

KÉKSISAKOSOK OKTA

ÚJABB NÉGY ÉVRE MEGHOSSZABBÍTOTTA AZ ENSZ BÉKEMŰVELETI FŐOSZTÁLYA AZ MH BÉKETÁMOGATÓ KIKÉPZŐ KÖZPONT ÁLTAL VEZETETT NEMZETKÖZI KATONAI MEGFIGYELŐI TANFOLYAMOK AKKREDITÁCIÓJÁT. AZ ERRŐL SZÓLÓ DOKUMENTUMOT A HUSZONKILENCEDIK KURZUS ÜNNEPÉLYES ZÁRÁSKOR HENDE CSABA HONVÉDELMI MINISZTER ADTA ÁT APÁTI ZOLTÁN EZREDESNEK, A KIKÉPZŐ KÖZPONT PARANCSNOKÁNAK.

A Honvédelmi Minisztériumban tartották június 19-én a huszonkilencedik nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyam (International Military Observer Course – IMOC) záróünnepségét. A rendhagyó helyszínt az indokolta, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete 2007 és 2011 után, négy évre ismét meghosszabbította az MH Béketámogató Kiképző Központ fegyvertelen katonai megfigyelői tanfolyamainak akkreditációját. Az oklevelet, amely tanúsítja, hogy a szolnoki alakulat megfelel az ENSZ által támasztott szigorú kiképzési normáknak és követelményeknek, Hende Csaba honvédelmi miniszter adta át a központ parancsnokának.

– A katona végső hivatása a béke: minden harcnak csak akkor van értelme, ha az végül elvezet a békéhez, amelyben az ellentétek egymás érdekeinek és értékeinek kölcsönös tiszteletben tartása mentén oldódnak meg. Önök a békéhez vezető úton az első lépéseket tehetik meg, segíthetik a tűzszünetek létrejöttét és megtartását. Rendkívül nehéz feladatra vállalkoztak, fogadják tiszteletmet és elismerésemet! – gratulált a tanfolyamot sikeresen elvégzett tiszteknek a honvédelmi miniszter.

Az első nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamot 1997-ben szervezték hazánkban, a Szentendre melletti annavölgyi honvédüdülőben, amit ugyan ezen a helyszínen még további négy kö-

vetett. 2000. október elsején a szolnoki MH 1. Könnyű Vegyes Ezred részeként, majd 2004. május 27-én önálló szervezatként megalakult a Béketámogató Kiképző Központ, amelynek az alaprendeltetése akkor még csak a Magyar Honvédség két kiemelt békefenntartó missziója – az UNFICYP (ENSZ Ciprusi Békefenntartó Erők) és az MFO (Többnemzeti Erő és Megfigyelők, Sínai-félsziget) – személyi állományának a külszolgálatra történő felkészítése volt. Később az ENSZ megfigyelői tanfolyamainak levezetését is megkapták feladatul.

Évente többnyire két ilyen tanfolyamot szerveznek: egyet nyáron és egyet ősszel. A kezdetek óta közel háromszáz

magyar tiszt és hatvanhat ország háromszázhatvan külföldi hallgatója vett részt ezeken. A képzést eddig tizenkét ország negyvennyolc külföldi vendég-

it. Itt Szolnokon nagyon keményen kell dolgozniuk, hiszen olyan helyzetekre szeretnénk felkészíteni őket, amelyekre tulajdonképpen nem lehet felkészülni.

A tanfolyam oktatói.

körülmények közt éltünk, egy konténer volt a szállásunk. Az ország déli része viszont nagyon veszélyes terület volt, szinte minden héten provokáltak minket a helyi harcosok. Nagyon sok történetet hallottunk ezen katonák kegyetlenkedéseiről, a közeli falvak lakóinak lemészárlásáról. Járőrszolgálatba fegyvertelen ENSZ-megfigyelőként is csak fegyveres kísérettel mehettünk – emlékezett vissza a németországi kiképző központ munkatársa.

Zoran Radulovic őrnagy is új az oktatók csapatában, Magyarországon is most járt először. Missziós tapasztalatait az ENSZ libériai, valamint libanoni műveletében szerezte.

– Minden, ENSZ-misszióban szolgálatot teljesítő katonának az egyik legfontosabb feladata, hogy jó kapcsolatot alakítson ki a helyi lakosokkal. Nekünk ez igencsak rendhagyó módon sikerült.

TÓI

Magyarország immár a 29. nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamnak adott otthont.

oktatója segítette, közülük Kimmo Rantanen százados már tiszteletbeli szolnoknak számít.

– Ez már a hetedik ilyen ENSZ-megfigyelői tanfolyam, amelyen instruktorként dolgozom Magyarországon. Nemcsak tanítok, de az évek során sokat tanultam is. Nagyon sok országból érkeznek ugyanis ide a tisztek, mindegyikük más-más kultúrát képvisel, különböző fegyvernemeknél szolgálnak, és a felkészültségük is nagyon eltérő. Az elvárás viszont velük szemben az, hogy képesek legyenek közösen gondolkodni, egy-egy konfliktushelyzetet csapatmunkában megoldani. Összeadódik tudás és tapasztalat, de meg kell tanulniuk tisztelni és elfogadni egymás szokása-

Az oktatás ugyanis a „reméld a legjobbat, számíts a legrosszabbra” elv alapján történik – jegyzi meg a kiképző központ finn testvérszervezetének tisztje.

Georg Panzer százados viszont most oktatott először Szolnokon. Korábban kétszer szolgált Szudánban, először az északi területen, másodszer pedig délen, szinte közvetlenül az egyenlítőnél.

– Hatalmas különbség volt a két misszió közt. Az első alkalommal valamennyi ENSZ-megfigyelő egyetlen, háznak alig nevezhető, sárból épített kalyibában lakott. Társaim Maliból, Bangladesből és Oroszországból érkeztek. Bevallom, számomra nagyon szokatlan volt ez az interkulturális környezet. A másik misszióban aztán már jobb szociális

Hosszan járőröztünk az ország eldugott részeiben, a kis falvak között. Az emberek ott nagyon rossz körülmények közt éltek, nem volt áram, az ivóvizet a helyi patakból merték. Az egyik őrjáratunk alkalmával hatalmas farönkök álltak el az utunkat. A fákat a helyiek vágták ki és az úton keresztül próbálták elvonszolni a folyóig. Nem tudtunk tovább menni, kiszálltunk a gépkocsiból és segítettünk nekik cipelni. Pár nap múlva aztán zuhogó esőben kellett volna járőröznünk ugyanazon a környéken, de a kocsink elakadt a hatalmas sárban. A szenvedő motor hangját meghallották a falu lakói, amikor pedig látták, hogy milyen bajban vagyunk, szinte valamennyien összecsdültek és kirán-

gatták az autónkat a dagonyából. Ez a történet szép példája annak, néha milyen kis dolgok is elegendőek ahhoz, hogy a helyi lakosok bizalmát megnyerjük – hallhattuk a szerb kiképző központ munkatársát.

Gyóni Róbert őrnagy az ENSZ felkérésére két évet szolgált Nyugat-Szaharában. Tapasztalatait Németországban és most Szolnokon osztotta meg a nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamok hallgatóival.

– A marokkói csapatokat és a Nyugat-Szahara elszakadásáért küzdő Polisziárió Front csapatait elválasztó fal

ellenőrzése és az új utak feltérképezése volt a feladatunk. Mivel tudtuk, hogy rengeteg akna van ezen a környéken, mindig úgy terveztük meg a járőrútvonalat, hogy estére visszaérjünk a táborba. Az egyik alkalommal azonban egy váratlan feladat miatt kicsúsztunk az időből, kénytelenek voltunk a szabadban éjszakázni. Találtunk is magunknak egy biztonságosnak tűnő dombocskát, amiről a helyiek is azt mondták, hogy nyugodtan birtokba vehetjük. Másnap reggel azonban, amikor elkezdtünk szedelőzködni, a helyi parancsnok ordítva rohant felénk – így

tudtuk meg, hogy aknamezőn aludtunk. Később aztán arra is rájöttem, hogy a helyiek valószínűleg tényleg biztonságosnak gondolták azt a dombot. Egyik alkalommal ugyanis a helyi parancsnokkal tartott megbeszélésen egy térképet vettem észre a falon, amelyen huszonek aknamező volt feltüntetve. Mi, ENSZ-katonák azonban csak háromról tudtunk. Odasúgtam a parancsnokomnak, hogy kérdezze meg, mi is van a másik tizenkilencel. A helyi tábornok válasza igencsak egyértelmű volt: semmi közünk hozzá. Maradjunk az utakon és semmi bajunk

nem lesz – emlékszik vissza az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj tűzvédelmi tisztje.

Az oktatók személyes tapasztalatai és az ENSZ-megfigyelők „bibliája”, az adott misszió hatályos műveleti utasítása (Standard Operating Procedure – SOP) alapján készülnek a megfigyelői tanfolyamok hallgatói a külszolgálatra Szolnokon. A háromhetes képzés első

harmadában zömében elméleti foglalkozásokon sajátítják el, illetve frissítik fel a katonai megfigyelők számára szükséges alapismereteket, a második héttől viszont már a gyakorlati foglalkozások kerülnek előtérbe. A tanteremben tanultakat alkalmazzák a terepen.

Az első szituációs tréninget a hallgatók mindig a szolnoki kiképző központ bázisán hajtják végre. Ennek keretében

járőr csoportokba osztva öt különböző, életszerű konfliktushelyzettel találkoznak. Az ellenállók egyik illegális ellenőrzőpontján kell megpróbálniuk áthaladni, egy elrabolt ENSZ-megfigyelőt próbálnak meg kiszabadítani, segítenek egy aknamezőre futott terepjáró két súlyosan sérült ENSZ-katonáján, intézkednek az egyik ház tulajdonjogáért verekedő tömegben, végül „belecsöppenek” a helyiek legfontosabb ünnepébe. A meghívást nagy sértés lenne visszautasítani, viszont a rendezvényen gyanús állagú ételeket és italokat szolgálnak fel. Meg kell találniuk az arany középutat: ne bántssák meg vendéglátóikat, és ők is túléljék a vigadalmat gyomorrontás nélkül.

A kurzus hallgatói ezután egy egész napos, komplex járőrgyakorlaton vesznek részt Egerbakta és Felnémet térségében. Ez alkalommal is különböző szituációkat kell megoldaniuk. Megfigyelőpontot működtetnek, információkat gyűjtenek a helyi lakosságtól, az iskolaigazgatótól, tárgyalnak az ellenállókkal, hogy áthaladhassanak egy illegálisan létesített ellenőrzőponton, és ellátnak egy aknarobbanásban súlyosan megsérült személyt is.

Visszatérve Szolnokra, a hallgatók légi felderítési feladatot kapnak, majd a kétnapos zárógyakorlat következik. Ennek keretében fegyverzet-ellenőrzést hajtanak végre a repülőmúzeumban, meg kell határozniuk egy illegális ellenőrző pont helyét, valamint egy menekülttáborban történt robbanás kapcsán is intézkedniük kell.

A huszonkilencedik nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyam legeredményesebb hallgatóját megillető oklevelet az Ausztriából érkezett Rosche Fruhmann százados érdemelte ki. A kurzusok előkészítésében, levezetésében és az akkreditációs anyagok összeállításában végzett kiemelkedő munkájáért Nagy Róbert őrnagyot (képünkön), az MH Béketámogató Kiképző Központ kiképzési részlegének vezetőjét az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka emlékplakettal jutalmazta.

ÉGBŐL POTTYANT LÁTVÁNYOSSÁG

HAZÁNK IDÉN IS SZÁMOS GYAKORLATNAK ADOTT ÉS AD OTTHONT. EZEK KÖZÜL A LEGNAGYOBB MÉRETŰN, A CAPABLE LOGISTICIAN 2015-ÖN TÖBB LÁTVÁNYOS FELADATOT HAJTOTTAK VÉGRE A KATONÁK.

A harminckét nemzet képviselőinek részvételével megtartott gyakorlaton egy percig sem unatkoztak a hadfiak, akik hol úgynevezett „kereszt üzemanyag-utántöltést” hajtottak végre tábori körülmények között, hol a Bakonyi Csapás 2015 harcolóit támogatták, hol pedig égből pottyant csomagokra vártak a tűző napsütésben. A

teherdobást az MH Pápa Bázisrepülőtéren települt egyik C-17-es végezte. A gép három kört tett meg a bakonyi gyakorlótér felett, miközben személynete először nehéz szállítmányokat dobott ki ejtőernyővel, majd a következő két alkalommal könnyebb és kisebb teherrel megrakott paletták hullottak az égből.

Győzelemmel kezdték a világkupa-sorozatot

A VILÁG ÉLMEZŐNYÉBEN

A győztes csapat tagjai (balról jobbra):
Gál Szabolcs őrmester,
Varga Tamás zászlós,
Bánszki Tamás százados,
Asztalos István
őmt. szakaszvezető,
Hirschler Gábor zászlós.

KITŰNŐEN RAJTOLT AZ EJTŐERNYŐS CÉLBAUGRÓ VILÁGKUPA (PARACHUTE WORLD CUP SERIES – PARAWCS) IDEI VERSENYSOROZATÁN A MAGYAR HONVÉDSÉG EJTŐERNYŐS VÁLOGATOTTJA. A CSAPAT – AMELY EGYBEN A MAGYAR NEMZETI VÁLOGATOTT IS – JÚNIUS KÖZEPÉN HORVÁTORSZÁGBAN UTASÍTOTTA MAGA MÖGÉ A VILÁG LEGJOBBJAIT.

Győzelemmel kezdte a hat fordulóból álló ejtőernyős világkupa idei sorozatát a magyar katonaválogatott. Bánszki Tamás százados, Hirschler Gábor zászlós, Varga Tamás zászlós, Gál Szabolcs őrmester és Asztalos István önkéntes műveleti tartalékos szakaszvezető tizenhét ország legjobb versenyzőit utasították maguk mögé a Rijeka melletti reptéren rendezett viadalon. A bajnoki cím mellé Asztalos István még a master kategória egyéni küzdelmeinek bronzérmét is hazahozta. A csapat edzője Nagy István önkéntes műveleti tartalékos zászlós, technikai vezetője pedig Gál Lajos.

– A világkupa napjaink egyik legragosabb ejtőernyős találkozója; a nemzetközi élmezőnyben szereplő sportolókkal szemben elvárás, hogy megmérettessék magukat valamelyik forduló-

ban. A versenyekre történő felkészülést idén is február elején, erőnléti edzésekkel kezdtük. Kora tavasszal pedig már az ugrást is gyakorolhattuk: párszor befértünk valamelyik katonai gépbe, legtöbbször azonban a kaposújlaki reptérről egy bérelt Cessnával szálltunk fel – mondta a csapatkapitány, Varga Tamás zászlós.

A válogatott tagjai edzőtáboraik időpontját a versenyekhez igazítják, próbálják úgy időzíteni a felkészülésüket, hogy a nemzetközi mezőnyben a lehető legjobb formájukat tudják hozni.

– A horvátországi világkupa-forduló előtt, május végétől június elejéig Szolnokon tarthattuk az edzőtáborunkat, mert Kaposújla-ról át tudtuk hozni a Cessnát. A szolnoki repülőtérnél alkalmasabb helyszínt nehezen találnánk a felkészüléseinkhez, ugyanis itt, a Tisza partján szinte minden olyan időjárás

előfordul, amelyekkel külföldi versenyeken találkozni szoktunk – folytatta a felkészülés további szakaszainak ismertetését a több mint 8500 ugrást maga mögött tudó Varga zászlós.

Persze a hazai pálya mellett nemcsak a változatos időjárás szólt, de a tábor költségvetése szempontjából is komoly megtakarítást jelentett. Annak ellenére ugyanis, hogy a csapat nemzetközi versenyekre történő felkészülését és a bajnokságokon való részvételét a Magyar Honvédség támogatja, a sportolónak pályázatokon nyert pénzzel, néha pedig saját zsebébe nyúlva kell kiegészíteniük a válogatott szűkös anyagi kereteit.

– Az ejtőernyőzés költséges sport, alaposan be kell osztanunk minden rendelkezésünkre álló forintot. Szponzoraink egyre kevesebb támogatást tudnak

adni, s bár kollégáink és Lamos Imre dandártábornok, a helikopterbázis parancsnoka gyakran a lehetőségeik határát feszegetve segítik felkészülésünket, a Szolnoki Honvéd Ejtőernyős Sportegyesület támogatása nélkül nem tudnánk edzőtáborokat szervezni, nem lenne pénzünk kiutazni a világversenyekre. A felkészülés időszakában a legnagyobb kiadást egyébként a repülőgépek üzemanyaga jelenti. Ahhoz pedig, hogy a rangos külföldi versenyeken indulhassunk, sportegyesületünknek a nemzetközi szervezetek éves tagdíját és az adott verseny nevezési díját is be kell fizetnie. Emellett az útiköltség, a szállás és az étkezés is sokba kerül. Főleg egy távoli országban rendezett

verseny alkalomával: tavaly például Indonéziában tartották a Katonai Ejtőernyős Világbajnokságot – avatott a részletekbe a válogatott csapatkapitánya.

A Magyar Honvédség ejtőernyős válogatottja az egyéni ugrások összesítésének eredményeként 59 centiméterrel nyerte meg a világcupa első fordulóját.

– A célbaugró versenyeken, így Rijekában is 1000 méterről ugrottunk, 600 méteren már nyitott ernyőkkel. A cél egy 2 centiméter átmérőjű kör, aminek az érintése számít a legjobb eredménynek. Akinek ez nem sikerül, a célkörtől mért távolságtól függően büntetőpontokat kap. Mivel

A verseny helyszínéről lapzártakor kaptuk a tájékoztatást Nagy Istvántól, a csapat edzőjétől, hogy az Ejtőernyős Célbaugró Világcupa június 24–28. között a szlovéniai Bledben megrendezett második fordulójában a Bánszki Tamás százados, Kollár Gábor százados, Varga Tamás zászlós, Gál Szabolcs őrmester és Asztalos István ömt. szakaszvezető összeállítású magyar katonai válogatott a 40 induló közül az előkelő 7. helyezést érte el. A következő versenyük július 15–20. között lesz Németországban, Peiting repterén.

centimétereken múlik az eredmény, egy trükköt alkalmazunk: kihegyeztük a cipőink sarkát, hogy a lehető legpontosabban találjuk el a célterület közepét. A világcupa fordulón minden versenyzőnek nyolc ugrást kell végrehajtania, a rangsort pedig a pontok összesítésével állapítják meg – ismertette az alapvető szabályokat Varga zászlós.

Az M32-es a Picatinny-síneknek köszönhetően személyre szabható.

KÉZI ÜTŐERŐ

NEM ÁRT, HA MINDEN LÖVÉSZSZAKASZNÁL VAN OLYAN ESZKÖZ, AMELY 100–200 MÉTERES TÁVOLSÁGBÓL „NAGYOBBAT ÜT”, MINT A KÖNNYŰ GÉPPUSKA VAGY A GÉPKARABÉLY. PONTOSAN ERRE JÓK A GRÁNÁTVETŐK.

A gránátvetőkkel kapcsolatban a kezdetekkor két elvárást fogalmaztak meg: a repesztestbe csomagolt robbanóanyagot egy kézigránátnál messzebbre kellett juttatni, lehetőség szerint minél pontosabban. Ehhez már az első világháború során megjelentek a megfelelő gránátok, amelyeket a gyalogsági puskák csövére illetve (esetleg a gránátra csatolt hosszú, vékony fémrudat a csőbe dugva) lehetett indítani. Ehhez egy speciális, lövedék nélküli töltényt kellett használnia a katonának. A több hadsereg által is alkalmazott megoldásnak persze árnyoldalai is voltak, illetve vannak (hiszen ezek a fegyverek ma is léteznek): mindenekelőtt a gránátok mérete miatt nehezebb a célzás. A különleges indítólszerez alkalmazásából adódóan pedig nehézkes volt a fegyver használata, ha már közel járt az ellenség.

A hátrányokkal együtt a második világháborúban is szerepet kaptak a pus-

kákra, karabélyokra erősített gránátok. Sőt, a mai napig is léteznek gépkarabély csövéből indítható változatok. Igaz, itt már általában normál löszert alkalmaznak, amelyet a gránát alsó része „fog meg”, vagy a robbanótest kialakítása miatt átrepül azon.

Napjaink modern gránátvetői már nem csak a klasszikus repesz-romboló löszereket alkalmazhatják. A katonák kumulatív páncéltörő, gyújtó vagy termobarikus gránátok között válogathatnak, míg a rendfenntartó szervek gránátvetőit kezelő egyenruhások számára könnygázgránátok széles választéka áll rendelkezésre.

ALSÓ FOGÁS

Mára már sokkal elterjedtebbek a gépkarabélyokra felerősíthető gránátvető rendszerek. Mivel ezek kifejlesztése és gyártása nem különösebben bonyolult, sok ország rendelkezik saját változattal.

Type 06: modern puskagránát Japánból.

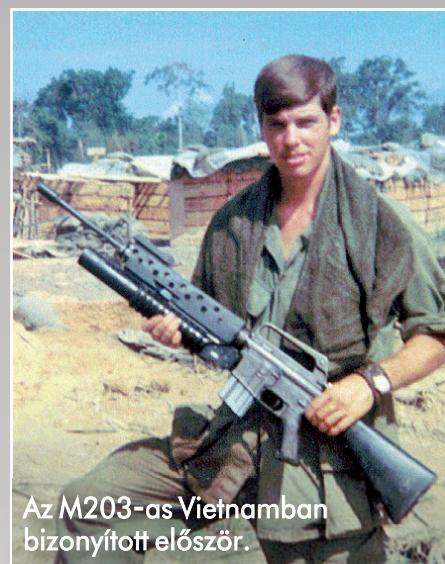

Puskagránát az első világháborúban.

A világ talán leghíresebb, de mindenképp a mozivásznon legtöbbet szereplő fegyvere az M203. Az M79-est felváltó, 1968-ra elkészült, éles körülmények között először Vietnamban alkalmazott eszköz a NATO-szabvány szerinti 40 milliméter űrméretű gránátot használja. Az M203-as sokáig az M16-os gépkarabély legfontosabb kiegészítőjének számított. Az egylövetű, könnyen kezelhető fegyvernek számos válfaja létezik, így a széles körben elterjedt M4-es gépkarabélyhoz optimalizált, rövidebb M203A1 és a Picatinny-sínekhez rögzíthető modifikáció is. Az M203-ast egy jól képzett lövészkatona 150 méterig

pontcél, 350 méterig pedig terület ellen képes hatásosan alkalmazni.

Váltótípusa, az XM25 látványos és drága kudarcot vallott. A sci-fi filmekbe illő kialakítású, félautomata, hat lőszeres tárral gyártott fegyver 25 milliméteres gránátokkal kompatibilis. Az eredeti tervek szerint az XM25 az XM8 5,56 milliméteres gépkarabélyval és az XM104 számítógépes célzórendszerrel együtt alkotta volna az amerikai katonák leendő, az M16/M203 párosát leváltó superfegyverét. Az XM25 gránátja a kilövés során megkapja a célpont pontos helyét, így elméletben a levegőben, az elengedő katonára fölött robban fel. Ez a

Az M203-as Vietnamban bizonyított először.

precizitás ellensúlyozza a kisebb méretből adódó csekélyebb rombolóerőt. Az 500 méterig nagy pontossággal alkalmazható fegyver a tesztelési szakaszig jutott el, rendszeresítése (részben magas ára miatt) nem várható.

Az M203-asra adott szovjet válasz a GP-25 gránátvető volt. Az AKM-család és az AK-74-es gépkarabélyok csöve alá rögzíthető fegyver is 40 milliméteres gránátokat használ. A továbbfejlesztett változat, a GP-30 könnyebb, egyszerűbb kialakítású és olcsóbban is gyártható. Az öt méteres körben pusztító repeszgránátokkal 150 méterig lehet pontosan célózni. Németország sem

Az M203-assal az akár 350 méterre lévő cél is megsemmisíthető.

Modern AK-101 gépkarabélyok GP-30-akkal felszerelve.

maradt le: a korábbi, HK-79-es gránátvetőket a G36-os gépkarabélynál már az elődhez hasonlóan 40 milliméteres, 150 méter hatótávolságú AG-36 váltotta le. A legfrissebb, AG-C/EGLM változat pedig akár az M16A4 és M4 gépkarabélyokhoz is illeszthető. Az egyre modernebb fegyverzetet gyártó Kína sem érdemes kihagyni: a QLG-10 a Type 95-ös, míg a QLG-10A a Type 95-1 gépkarabély alá függeszthető. Az ex-

portra is gyártott gránátvetők 35 milliméteres gránátokkal üzemelnek, a kínai források szerint maximum 430 méter a hatásos lőtávolságuk (itt vélhetően területcélra kell gondolni).

CÉLSZERSZÁMOK

Nagyobb tüzérot képviselnek a forgóvagy szekrénytáras gránátvetők, amelyekkel sokkal gyorsabban lehet több

gránátot a célpontra kilőni, mint a cső alatti, egylövetű változatokkal. Igaz, hátránya is van a megoldásnak: a nagy méretű fegyver mellett a lövészatonának egy gépkarabélyt is cipelnie kell, hiszen a gránátvető nem alkalmas a közelharcra. Az amerikai tengerészgyalogság M32 típusú, hatlövetű gránátvetője Afganisztánban bizonyított először. A dél-afrikai Milkor által kifejlesztett 40 milliméteres fegyver sokkal nagyobb, azonnal használható tüzérot jelent a szakasz számára, mint az addig alkalmazott M203-asok. Olyannyira bevált, hogy az amerikai különleges erők parancsnoksága egy, a sajátos követelményeknek jobban megfelelő változatot is hadrendbe állított. A fegyvert több Picatinny-sínnel szerelték fel, optikai célzórendszerrel is ellátható, ezáltal nagyobb távolságra is pontosabban tüzel.

A kínai hadsereg is rendelkezik hasonló, 5–15 gránátot befogadó tárral is felszerelhető fegyverrel. A NORINCO LG6 szintén 40 milliméteres löszereket használ. Szintén rendelkezik Picatinny-sínekkel, így az optikai célzórendszer mellett akár mellső markolat is felszerelhető.

Oroszország is az M32-eshez hasonló felépítésű, hatlövetű fegyver mellett döntött. Az RG-6 első pillantásra az

Költséges kudarc volt az XM25 fejlesztése.

QL-10A: csúcsmínőség Kínából.

rendszere. A 20 milliméteres gránátokkal üzemelő félautomata fegyver inkább hasonlít egy gépkarabélyra, mint gránátvetőre. A szekrénytárba hét gránát fér el. A 300-400 méteres távolságban is pontos eszközt számítógéppel integrált célzórendszerrel látták el. A fegyver Picatinny-síneire éjjellátó célzórendszer is szerelhető.

MAXIMÁLIS ÜTŐERŐ

Külön kategóriát képviselnek az automata gránátvetők. Igaz, a nagy tűzgyorsaság mellé nagy tömeg is jár, így ezek a fegyverek jellemzően a tűztámogató egységek fegyverzetét alkotják. Az automata gránátvetőket gyakran használják járművekre szerelve, legyen szó helikopterről, páncélozott csapatszállító járműről, HMMWV-ről vagy folyami őrhajóról.

Afganisztánban még a Mi-8-as csapatszállító helikopterek ajtajába szerelve is használták a 30 milliméteres AGS-17 automata gránátvető AG-17A jelű változatát. A háromlábú acélállványra szerelt fegyver elméleti tűzgyorsasága 350-400 lövés percenként, s repesz-romboló gránátjaival nagy szolgálatot tett Afganisztánban, majd később a csecsenföldi és a dagesztáni küzdelmekben is. Ma már inkább a modernizált utód, az AGS-30 tűnik fel a hadszíntereken. Kifejlesztésénél lényeges szempont volt a tömegesökkentés, hogy az eszközt gyalogsági tűztámogató fegyverként is alkalmazhassák.

A vietnami háborúban debütált a 40 milliméteres, szintén széles körben használt amerikai Mk. 19 automata gránátvető, amely (a zsákmányolt és a Szovjetunióba jutott példányoknak köszönhetően) az AGS-17 ihletője is lett. A fejlesztés során az M79 egylövetű gránátvető tűzerejének többszörözése volt a cél. Az Mk. 19-es elsőként az UH-1C felfegyverzett szállítóhelikoptereken és a PBR folyóvízi őrhajókon debütált, a továbbfejlesztett, állványra szerelhető Mk. 19 mod.3 pedig már a lövészkatonák tűztámogató fegyvereként szolgált. Utódja a szintén 40 milliméteres Mk. 27 mod.0 gránátvető lett, amely elsőként a különleges erőknél jelent meg. Az éjjellátó optikai célzórendszerrel is felszerelt fegyver 32 vagy 48 lőszeret tartalmazó hevederrel használható gyalogsági fegyverként, illetve járműre szerelve.

Az Mk. 19 elődjeként ismert Mk. 18-as egy vietnami folyami járőrhajón.

M32-es kevésbé elegáns kidolgozású változatának tűnhet, nem véletlenül. A klasszikusan „oroszos” külsejű, 40 milliméteres gránátvetőt az orosz különle-

ges erők után több más egység is megkapta és alkalmazta is, például Csecsenföldön. Érdekes konstrukció a dél-afrikai Denel cég PAW-20 fegyver-

Mk. 19-es egy HMMWV-re szerelve.

Ezer év katonai hagyományai

HADTÖRTÉNELEM-ÓRA

HÁBORÚS JELENETEKSEL ZSÚFOLT HÁROMNAPOS, LÁTVÁNYOS „TÖRTÉNELEMÓRÁT” TARTOTTAK JÚNIUS ELSŐ HÉTVEGÉJÉN A CSEMŐ MELLETTI TAMÁS TANYA TÖBB MINT NEGYVENHEKTÁROS „CSATATERÉN”. MAGYARORSZÁG EZERÉVES HADTÖRTÉNELMÉBŐL VILLANTOTTAK FEL MOZZANATOKAT A HAGYOMÁNYŐRZŐK.

Nomad törzsek nyilai, első és második világháborús fegyverek, egyenruhák kavalkádja, a „Czinege-korszak” katonai járművei, MiG-29-es szimulátor – óriási érdeklődés kísérte a második Nemzetközi Harcászati és Military Fesztivált. A második világháború befejezésének 70. évfordulója alkalmából, a hősök napja és a magyar honvédelem napja tiszteletére meghirdetett, military gyereknapal egybekötött rendezvényen több mint tízezren fordultak meg. A rendezvény fővédnökei Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke és Hende Csaba honvédelmi miniszter voltak.

– A találkozó szervezésében és lebonyolításában sok segítséget kaptunk a

Honvédelmi Minisztériumtól; a katonák munkája jelentős mértékben hozzájárult a fesztivál sikeréhez. A visszajelzések ugyanis azt igazolják, hogy kinőttük a tavalyi, vagyis az első fesztivál gyermekbetegségeit. Lényegesen több látogatónk volt, a bemutatókon részt vevő hagyományőrző csoportok létszáma is nőtt. Csakúgy, mint tavaly, idén is lazítottunk a laktanyák kerítéseiben belül megszóított fegyvelmen, szeret-

tük volna közelebb hozni a civilekhez a katonák sokszor titokzatos, olykor misztifikált, vagy akár félelmet keltő világát. Azt akartuk elérni, hogy a rendezvény látogatói szórakozva nyerjenek bepillantást a kulisszatitkokba, hogy közelebb kerüljenek a haza védelmének eszméjéhez, megismerjék azokat a haditechnikai eszközöket, amelyek részei voltak történelmünknek. Tapasztalataim szerint egyébként népszerűek az ilyen hagyományörző találkozók, egyre többen gyűjtnek régi fegyvereket és egyenruhákat. Úgy látom, hogy a társadalomban felerősödött a „military szellem”, s ez a közelmúlt és a jelen hadserege iránti érdeklődésben is megnyilvánul – foglalta össze a háromnapos rendezvény történelemóra tapasztalatait Kovács Imre kiskun kapitány, a találkozó főszervezője.

Érdeklődőből nem is volt hiány, hatalmas tömeg nézte végig például az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj katonáinak látványos bemutatóját, akik egy leszállásból indított támadást imitáltak. Nagy sikert aratott a Légierő Zenekar Szolnok fergeteges „gypshow”-ja is.

– A családom beszélt rá, hogy menjünk ki a fesztiválra, az igazat megvallva, nem sok kedvem volt a laktanyai munka fáradalmait hétvégén egy katonai táborban kipihenni. Az idősebb fiam azonban szintén egyenruhát hord, az ő unszolásának engedtem. Nos, egyáltalán nem bántam meg, hogy végül beadtam a derekam, már a bejárat előtt tolongó tömeg látványa is meglepett. Rengeteg ismerőssel találkoztam, és egy kicsit nosztalgizáltam is. Ismét megnézhettem közelről sok olyan technikai eszközt, amelyekkel fiatal hadnagyként dolgoztam, azóta viszont már kivonták azokat a rendszerből. Nagyon jól éreztem magam, rendkívül változatosak voltak a programok. Nekem személy szerint a hagyományörző csoportok bemutatói tetszettek a legjobban. Jó volt látni, hogy milyen sokan érdeklődnek a hadtörténelem és a katonai hagyományok iránt – mondta a második világháborús fegyverek kiállítását nézve Mádi Lajos alezredes, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis kiképzési főnöke.

A fesztivál igazi meglepetése az Ég Katonái Hagyományörző Egyesület tagjai által felújított 6115-ös oldalszámú MiG–21-es volt. Simon Róbert Sándor, az egyesület elnöke elmondta: ezt a vadászgépet tizenöt évvel ezelőtt vonták

ki a rendszerből. A múlt év során repülőkatasztrófában elhunyt Komócsi Zoltán tulajdonában volt, felújításával barátjuk emléke előtt is tisztelegtek. Az ünnepélyes felavatására meghívták „Komó” édesanyját, Marika nénit is.

Sokan azonban nem csak nézelődni jöttek ki a fesztiválra, a jelenleg szolgálatot teljesítő katonák életére is kíváncsiak voltak. Őket Vanyur Tibor ezredes, az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH HKNYP) parancsnoka, valamint a szer-

A rendezvény előkészítését és lebonyolítását védnökként segítették: Baráth István dandártábornok, az MH Logisztikai Központ parancsnoka, Vanyur Tibor ezredes, az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság parancsnoka, dr. Kovács Vilmos ezredes, a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum parancsnoka és Farkas Bertalan nyugállományú dandártábornok, kutató űrhajós.

vezet debreceni és kecskeméti irodájának munkatársai tájékoztatták a szerződéses katonákkal szemben támasztott követelményekről, illetve az önkéntes művelési tartalékos szolgálat feltételeiről. A toborzók sátrát meglá-

togató fesztiválozók közül néhányan a rendezvény után felkeresték az MH HKNYP Bács-Kiskun megyei irodáját is: szerződéses és önkéntes művelési tartalékos katonai szolgálatra jelentkeztek.

Bátorság, fegyelem, hazaszeretet

RÁKOSMENTI NAPOK

NEGYEDIK ALKALOMMAL RENDEZTÉK MEG A RÁKOSMENTI HAGYOMÁNYŐRZŐ RENDVÉDELMI ÉS KATONAI NAPOKAT, AMELYNEK HENDE CSABA HONVÉDELMI MINISZTER VOLT A FŐVÉDNÖKE. A NAGY MELEG ELLENÉRE SOKAN VOLTAK KÍVÁNCSIK A STATIKUS ÉS DINAMIKUS BEMUTATÓKRA, A HADIJÁTÉKOKRA, A KÖZÉPKORI CSATÁK JELENETEIRE.

Dél előtt kilenc óra után nem sokkal a Kovács Tibor alezredes által vezényelt MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár Központi Zenekarának katonás ébresztője számos érdeklődő fülébe eljutott. Ennek köszönhetően a megnyitóbeszédet már kisebb tömeg várta. A történelmi zászlók bevonulását követően Riz Levente, Budapest XVII. kerületének polgármestere elmondta, hogy az eseményen felvonulnak a Magyar Honvédség, a rendőrség, a katasztrófavédelem és a hagyományőrző egyesületek képviselői, akik bemutatják tudásukat, képességeiket.

– A rendvédelmi napok célja, hogy felhívjuk a figyelmet azokra az értékekre, amelyeket az itt megjelenő szervezetek képviselnek: a bátorságra, a szervezethez való hűségre, a fegyelemre, a felelősségérzetre és a hazaszeretetre. Ezeket az ideákat szeretnénk minél több magyar

ember számára követendő példává tenni – hangsúlyozta a polgármester.

A rendezvény egyik védnöke, Kun Szabó István vezérőrnagy köszöntőjében rámutatott, hogy ezen a hétfvégén megjelenik a múlt, a jelen és – a katonasulis diá-

koknak köszönhetően – a jövő is. A Honvédelmi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára hozzátette: a múltat ismerve vagyunk képesek eligazodni a jelenben, és a jelen ismeretét felhasználva tudunk irányt mu-

tatni a jövőt illetően. Ebben nagyon fontos szerepet játszanak azok az egyenruhások, akik folyamatosan teszik a dolgukat, és a nemzet érdekében állandóan ott vannak, ahol szükség van rájuk.

A megnyitó után a vezérőrnagy honvédelmi miniszteri elismerésben részesítette Tóth Sebestyén honvéd száza-

– 2012-ben határozta el az önkormányzat, hogy az akkori nagy árvíz után szervez egy rendezvényt, amelyben azok előtt a rendvédelmi dolgozók és katonák előtt tiszteleg, akik megvédték az országot – mondta Tóth Csaba Csongor, az önkormányzat közbiztonsági és védelmi referense, az esemény főszervezője.

A statikus bemutatók mellett dinamikus bemutatókat is láthattak az érdeklődők. Így megtekinthették, hogy Ursula és Pepe miként keresi meg az autóba rejtett robbanóanyagot. Miután az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred robbanóanyag-kereső kutyái rábukkantak az „improvizált robbanótestre”, egy tűzszerész robot érkezett, melynek segítségével a szakemberek közelebről megvizsgálták a „bombát”, majd egy speciális felszerelésbe öltözött tűzszerész a helyszínen „hatástalanította” azt.

A rendvédelmi napokon hatvanegy szervezet mutatkozott be. A Magyar Honvédség alakulatainak képviselői mellett jelen volt a HM Zrínyi Nonprofit Kft. médiakamionja, és az érdeklődők a Zrínyi Kiadó könyveit is megvásárolhatták.

dost, a Rákosmente Önkéntes Polgári Védelmi Szervezet vezetőjét, a báró Podmaniczky III. János Honvéd Egyesület elnökét. Az emlékérmeket a százados a honvédelem ügye érdekében huzamos időn át végzett munkája elismeréseként kapta. Az ünnepi köszöntőket egy díszlövés zárta, majd kezdetét vette a felvonulás. A rendvédelmi szervek különböző járműveibe bárki beszállhatott. Volt, aki rendőrautóban, volt, aki oldal-kocsis motorkerékpáron utazva vehetett részt a menetben.

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA

IDÉN IS RÉSZT VETT A MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJÁN A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM. A HAJNALIG TARTÓ RENDEZVÉNY KERETÉBEN NYITOTTÁK MEG AZ ÚJ MÁSODIK VILÁGHÁBORÚS KIÁLLÍTÁST, „A SZICÍLIAI PARTRASZÁLLÁSTÓL MAGYARORSZÁG BOMBÁZÁSÁIG 1943–1945” CÍMMEL, EMELLETT SZÁMOS SZÍNES PROGRAMMAL KÉSZÜLT AZ INTÉZMÉNY.

Új tárlattal csatlakozott az idei Múzeumok Éjszakájához a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum. A kiállítás aktualitását az adta, hogy hetven éve ért véget a második világháború. Az intézmény ez alkalomból egy Ma-

gyarországon kevésbé ismert eseményt, a szövetségesek olaszországi hadjáratát mutatta be. A Husky hadművelettel kezdődött támadássorozat célja Szicília megszállása, majd az itáliai félsziget elfoglalása volt.

A kiállítást Maria Assunta Accili, Olaszország magyarországi nagykövete és Puskás Attila, a Honvédelmi Minisztérium védelemgazdaságért felelős helyettes államtitkára nyitotta meg, aki arról beszélt, hogy a szicíliai partra-

szállásnak köze volt a háború magyarországi alakulásához is, ugyanis a Dél-Olaszországban létesített amerikai repülőterek teremtették meg a lehetőséget hazánk bombázásához.

Az éjszaka során számos, a kiállítás-hoz kapcsolódó hagyományörző bemutató várta az érdeklődőket. A Hadtörténelmi Kulturális Egyesület második világháborús egyenruha- és fegyverbemutatóval készült, a Honvéd Zrínyi Sportegyesület katonai lovas szakosztálya pedig a korszak magyar huszárjainak felszerelését mutatta be. A Honvéd Páncélos Alapítvány hagyományörzői a HM HIM díszudvarán kiállítottak többek között egy 1944-es oldalkocsis né-

met, ők előadásokon és vetítéseken vehettek részt, amelyek a világháború kevésbé ismert eseményeit elevenítették fel. Az esti programok során megnyílt

Az Iparművészeti Múzeumban szintén hajnalig tartott a „Folyóiratok, magazinok éjszakája”, amelyen több mint kilencven, köztük számos vidéki és határon túli szerkesztőség vett részt. A rendezvényen a honvédelmi tárca kiadványait, így például a Magyar Honvédet vagy a Honvédségi Szemlét is megismerhették a látogatók. A honvédségi folyóiratok és magazinok standján Kiss Zoltán, a Honvédségi Szemle és a Honvéd Altiszti Folyóirat felelős szerkesztője válaszolt az érdeklődők kérdéseire. Az éjszaka során a Magyar Honvédség szakmai, tudományos folyóiratának szerkesztőbizottsági tagjai, valamint a lap szakértői is ellátogattak a

met BMW motorkerékpárt, egy 1943-as amerikai Dodge személyszállító gépjárművet, valamint számos amerikai és német kézfegyvert.

A gyerekeket játszótérre és kézműves foglalkozások várták. A fiúk társasjátékot, a lányok korabeli öltöztetőbabákat készíthettek, az ügyeskedni vágyók pedig a népi játszótérre ötletes játékaikat próbálhatták ki. A szervezők a felnőttek tartalmas szórakoztatásáról is gondoskod-

a látogatók előtt a nemrég felújított Magdolna-torony; az épületet egész éjszaka tárlatvezetéssel látogathatták az érdeklődők, akik megcsodálhatták a toronyból nyíló panorámát. Emellett az Idősebb Antall József rakparton horgonyzó, az Osztrák–Magyar Monarchia idejéből származó legrégebbi folyami hadihajó, a LAJTA Monitor Múzeumhajó is igen népszerű látványosságnak számított.

rendezvényre, ahol pódiumbeszélgetésen mutatták be a kiadványt. A beszélgetésen részt vett Isaszegi János nyugállományú vezérőrnagy, hadművelési szakértő, a Zrínyi Kiadó megbízott vezetője, Siposné Kecskeméthy Klára ezredes, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tanára, valamint az MH Kiképzési és Doktrinális Központ két munkatársa, Kiss Álmos Péter és Mező András alezredes is.

Kínai győzelem a világkupán

MESTERLÖVÉSZEK VER

VÁLTOZATOS KIHÍVÁSOK ELÉ ÁLLÍTOTTÁK AZ IDEI RENDŐRI ÉS KATONAI MESTERLÖVŐ VILÁGKUPA RÉSZTVEVŐIT A SZERVEZŐK: AZ AKÁR 800 MÉTERRE LÉVŐ CÉLLAPOK MELLETT EGY KÉS ÉLÉT IS EL KELLETT TALÁLNIUK A VERSENYZŐKNEK.

AXIV. Rendőri és Katonai Mesterlövő Világkupa megnyitóját június 21-én tartották a rendőrség nagytétényi lőterén, míg a verseny katonai napjára 22-én került sor Tatárszentgyörgyön, összesen 65 csapat (30 rendőri és 35 katonai) részvételével. Belorusziából, Bulgáriából, Kínából, Finnországból, Franciaországból, Kazahsztánból, Macedóniából, Oroszországból, a Dél-afrikai Köztársaságból, Csehországból, Angliából, Izraelből, Szlovákiából, Svájcban, Ukrajnából és az Amerikai Egyesült Államokból érkeztek a versenyzők. A szigorú szabályok rögzítették egyebek mellett azt is, hogy összesen maximum 120 lőszer lehet az indulóknál, akik szituációs és járőr feladatok során küzdötték le a különböző célokat.

Akadtt olyan feladat is, amelynek során a verőfényes napsütésben teljesen átforrósodott harckocsin hasalva kellett eltalálni a 400 méterre lévő célpontot,

máskor éjszakai körülmények között, felvillanó fény mellett céloztak, s volt, hogy a lövészek egy ház ablakából lőttek. A versenyzőknek az egyes helyszíneken ráadásul csak néhány perc állt rendelkezésükre a pontos célzáshoz. Az

egyik legnehezebb kihívás az volt, amikor egy kés élet kellett ellőniük majdnem 80 méterről; akadt olyan induló, akinek a lehetetlennek tűnő feladat annyira jól sikerült, hogy a penge kettőtört.

A Magyar Honvédség összesen kilenc csapattal képviseltette magát. A versenyen a HM Védelemgazdasági Hivatal, az MH Altiszti Akadémia, az MH 5.

deniük. Ennek részeként több harcjárművet is elhelyeztek a pályán, és ezekről vagy ezek alól, illetve mellől kellett eltalálniuk a célt a versenyzőknek.

A különböző helyzetek megoldására 3-4 perc állt rendelkezésre, ami nem sok, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a lövészeknek nem volt idejük felkészülni az egyes szituációkra. Az indulók szerint a feladatok komoly kihívások elé állították őket, de nem voltak túlkomplicálva, ezért valódi próbatételt jelentettek. A versenyszám jellegétől függően két-három lövést adhattak le a mesterlövészek, de így is többen kicsúsztak a megadott időkeretből, mert túl sokáig

SENYE

tartott a tüzelőállás elfoglalása vagy hosszan bajlódtak a célzással. A honvédség is hasznos tapasztalatokkal gazdagodott, hiszen a megmérettetés során jól összehasonlíthatók a külföldi és a magyar versenyzők eszközei, fegyverei, illetve a katonák képességei is.

A háromnapos viadalt – az összesített egyéni és csapateredmények alapján – a katonai és a rendőri kategóriában is Kína nyerte.

Bocskai István Lövészdandár (önálló csapatként és vegyesen az MH 25. Klapka György Lövészdandárral), az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj és az MH 34. Bercsényi László Különleges Művelti Zászlóalj mesterlövészei szerepeltek.

Szpisják József dandártábornok, az MH Kiképzési és Doktrinális Központ parancsnoka a tatárszentgyörgyi lőtérrel elmondta: a katonai napon próbálták a hadszíntereket idéző körülményeket teremteni, s olyan helyzeteket szimulálni, amelyekkel a katonai mesterlövészeknek éles helyzetben is meg kell küz-

Csaták az Isonzónál (1.)

Az olasz tüzérség minden csata előtt módszeresen „megdolgozta” a védőket.

HALÁLOS MOZDULATLANSÁG

A JÚLIAI-ALPOKBAN, EGÉSZEN PONTOSAN A SZLOVÉNIAI TRENTA-VÖLGYBEN EREDŐ, S KÖZEL 140 KILOMÉTERREL DÉLEBBRE, IMMÁR OLASZORSZÁGBAN AZ ADRIAI-TENGERBE ÖMLŐ SOČA FOLYÓ EZEN A NÉVEN KEVESEK SZÁMÁRA LEHET ISMERŐS, DE HA AZT MONDJUK, ISONZO, MÁRIS MÁS A HELYZET. AZ OTT HÚZÓDÓ FRONTVONAL MENTÉN 100 ÉVE ELKESEREDETT KÜZDELEM VETTE KEZDETÉT AZ OLASZ ÉS AZ OSZTRÁK–MAGYAR HADERŐ KÖZÖTT.

A hadászati koncepciók kidolgozásakor az Osztrák–Magyar Monarchia stratégiái nem számoltak az a lehetőséggel, hogy katonáiknak egyidejűleg három hadszíntéren kelljen háborút vívniuk. Az elképzelhetetlen azonban 1915. május 23-án valósággá vált: a szerbek ellen délen, míg az oroszokkal keleten küzdő Ausztria–Magyarország délnyugaton egy újabb ellenséggel, Olaszországgal került szembe.

A mintegy 600 kilométer hosszú, gyengén biztosított olasz határvidék vé-

delmére a Monarchia hadvezetése a leggyorsabban a déli hadszíntérről csoportosíthatott át erőket, s mivel a kimerült szerb hadsereg támadásától amúgy sem kellett tartania, az új frontra vezényelte a XV. és a XVI. hadtestet; e két egységből alakult meg az 5. hadsereg. A keleten harcoló alakulatokat ugyanakkor teljes egészében lekötötték az oroszok elleni hadműveletek, így onnan mindössze az osztrák–magyar 3. hadsereg tartalékát alkotó VII. temesvári hadtestet lehetett kivonni.

VÉDELEMBE HÚZÓDVA

A Monarchia katonai vezetése végül egy 200 000 fős haderőt állított ki, amelyet három részre osztott: Tiroiban Viktor Dankl lovassági tábornokra, Karintiában Franz Rohr tábornokra, az Isonzo folyó mentén pedig Svetozar Boroević tábornokra bízta az irányítást. Közvetlen felettesük, azaz a délnyugati hadszíntér parancsnoka Jenő főherceg lett. A csapatok merev állásvédelemre rendezkedtek be a határ körzetében; feladatuk

az volt, hogy a lehető legkevesebb terület feladása mellett minél nagyobb veszteséget okozzanak az ellenségnek.

Mivel az olasz–osztrák–magyar határ döntő része az Alpok természetes védelmet nyújtó hegyvonulatai között vezetett, komolyabb hadművelet indítására az Isonzo térsége kínált lehetőséget. Felismerte ezt Luigi Cadorna tábornok, olasz vezérkari főnök is, s oda összpontosította erőit; azon a 100 kilométeres szakaszon 13, a hadászati tartalékkal együtt 23 hadosztályt vetett be, míg a maradék 500 kilométer széles arcvonalon 12 hadosztályt bontakoztatott szét. A főerői északi csoportját alkotó 2. hadsereg a Caporetto (ma Kobarid – Szlovénia) közelében elterülő Kolovrat hegyiséget, illetve az Isonzo völgyét készült elfoglalni, míg a déli csoport, vagyis a 3. hadsereg a tengerig terjedő arcvonalon várta a támadási parancsot; feladata a Görzi-medence, a Wippach-völgy és a Komeni-fennsík birtokba vétele volt. A támadást ezt követően Laibach (ma Ljubljana – Szlovénia) és Trieszt irányába kívánták folytatni. A két olasz hadsereggel szemben az Isonzo mentén a XV. és XVI. hadtest alkotta osztrák–magyar 5. hadsereg védekezett. Az olasz főerők a hadüzenet után kereken egy hónappal, 1915. június 23-án indították az első nagyobb hadműveletüket, ez az idő pedig elegendő volt arra, hogy a Monarchia csapatai a lehetőségekhez mérten szervezett védelemmel fogadhassák a támadókat. Cadorna így ma-

Luigi Cadorna

Svetozar Boroević

gyarazta a késedelmet: „A hadsereg védelmi háborúra sem volt felkészülve, még kevésbé támadó hadjáratra.”

Az ekkor vívott kisebb összecsapások olasz szempontból kevés sikerrel jártak. Cadorna hamar felismerte, hogy Görz (ma Gorizia – Olaszország) és a Wippach-völgy elleni támadás csak akkor

gyarazta a késedelmet: „A hadsereg védelmi háborúra sem volt felkészülve, még kevésbé támadó hadjáratra.”

Az Isonzo folyó, mögötte Görz városa.

lehet eredményes, ha felszámolja a tolmeini (ma Tolmin – Szlovénia) hídfőt, és elfoglalja a Doberdó-fennsíkot. Innentől kezdve hosszú hónapokon át erre irányultak a legnagyobb erőfeszítései. Tizenegy nagy támadó hadműveletben kísérelte meg a védelem áttörését: ezek a harcok „isonzói csaták” néven váltak ismertté.

Az első isonzói csata tehát 1915. június 23-án vette kezdetét – egyhetes tüzéségi előkészítéssel. Több száz olasz löveg lőtte az osztrák–magyar csapatok állásait, amelyek ugyanakkor sok védelmet nem nyújtottak, tekintettel arra, hogy a sziklás, köves talajba vájt lövészárkok éppen csak elfedték a térdelő katonákat. Mellvédeket kellett tehát emelni, amihez homokzsákokat és köveket használtak. Az utóbbi azonban nem bizonyult szerencsés választásnak, hiszen a felrobbanó gránátok által szétvetett kőszilánkok néha súlyosabb sebet ejtettek, mint a repeszdarabok. De más lehetőség nem volt, mert a zsákok megtöltéséhez szükséges föld alig-alig akadt a kopár sziklákon – azt messziről szállították előre a peremvonalhoz. Az ellenséges lövegek tüzeiben viszont a rögtönzött mellvédek is csakhamar megsemmisültek, akárcsak a lövészárkok elé telepített akadályok. A tüzéségi előkészítés után, június 30-án akcióba lendült az olasz gyalogság. Hat napon keresztül roham rohamot követett a Doberdó-fennsík és a tolmeini hídfő ellen, de a harcok kiterjedtek a görzi hídfő védő állásokra is. Az olaszok nem értek el számottevő eredményt, a támadás ugyanakkor felfedte a főcsapás irányát, így a csatazaj elültével a Monarchia hadvezetése megkezdte a csapatok átcsoportosítását. Mindenekelőtt a doberdói szakaszt kellett megerősíteni, éppen ezért

Jenő főherceg a fennsík védelmét 1915. július 6-án a korábban a keleti hadszínterről Karintiába átdobott VII. hadtestre bízta.

HARC A FÖLD ALATT

Rövid szünet után, július 18-án ismét működésbe léptek az olasz lövegek, pusztító tűzzel árasztva el a Doberdó-fennsíkon húzódó osztrák–magyar állásokat. Megkezdődött a második isonzói csata. A tüzéségi előkészítés ezúttal mindössze néhány óráig tartott, utána az olasz gyalogság azonnal rohamra indult. A főcsapást mérő olasz 3. hadsereg elsődleges célja a Monte San Michele és a Monte Sei Busi elfoglalása volt, s az utóbbi június 25-én estére a kezükre is került. A másnap hajnali elmentámadás során azonban az osztrák–magyar katonák visszazerezték ezt a fontos magaslatot. Augusztus 10-re csend borult a fennsíkra, hogy aztán két nappal később a tolmeini hídfőnél folytatódjon a küzdelem. Ott az olaszok egészen szeptember 12-ig próbálkoztak – eredmény nélkül.

A csendesebb időszakban az olasz 2. és 3. hadsereget friss csapatokkal egészítették ki, a Monarchia hadvezetése ugyanakkor alig-alig tudott erősítést átcsoportosítani az osztrák–magyar 5. hadseregnek, amely így inkább a védelmi rendszer megerősítésére koncentrált. Szükség is volt erre, mert október 18-án a tolmeini hídfőnél, Görznel és a Monte San Michele előtt ismét megszólaltak az olasz lövegek: a háromnapos tüzéségi előkészítés a harmadik isonzói csatát vezette be. A gyalogság október 21-én indult meg azzal a céllal, hogy a tolmeini hídfőt elfoglalva észak felől kerüljön Görz védőinek hátába, miköz-

ben a város elleni támadással leköti az ott harcoló osztrák–magyar csapatokat. A Görz elleni támadás sikerét a Monte San Michele birtokbavétele biztosította volna. Váltakozó sikerű, elkeseredett küzdelem bontakozott ki, de az olaszoknak a riasztóan növekvő veszteségek dacára sem sikerült áttörést elérniük.

A harcokban október végén rövid szünet állott be, de pár nap pihenő után, november 10-én Cadorna megújította a támadást, amiből a negyedik isonzói csata fejlődött ki. Az akció ismét az osztrák–magyar védelem déli szakaszának áttörésére, közelebről a Doberdó-fennsík és a görzi hídfő ellen irányult. A Monarchia hadvezetése nehéz időket élt át, mert a súlyos veszteséget szenvedett védők megerősítésére vagy felváltására alig volt lehetősége. Az erőket ugyanis lekötötte a németekkel közösen Szerbia ellen 1915. október 7-én indított offenzíva, amelynek eredményeként november végén a balkáni ország hadserege összeomlott. Az olaszok mindenáron eredményt akartak elérni. Elszántságukat mutatja, hogy tizenötször rohantak meg a Monte Sabotinót, negyvenszer pedig a Podgorát, a görzi hídfő két támpontját. A pokoli küzdelem december 4-ig tombolt. Az eredmény – Cadorna szempontjából – megint kiábrándító volt: néhány száz lépésnyi előrejutásért 116 ezer katonáját áldozta fel.

A tél beálltával megszűntek a nagy tá-

A Podgorán kialakított állások.

A sziklás, meredek terep megnehezítette az utánpótlás célba juttatását.

A görzi hídfőtől sokaknak nem volt visszatérés.

madások, s kezdetét vette az állóháború; ennek során a szemben álló felek – akárcsak az antanterők és a törökök a Gallipoli-félszigeten – a föld alatt is megküzdöttek egymással. A katonák a kemény sziklába aknafolyosókat vájtak, majd robbanóanyagot halmoztak fel annak végében, az ellenséges állás alatt, amit aztán a levegőbe röpítettek. A detonáció hatása rendkívüli volt: a felhasznált dinamit mennyiségétől függően általában 5–8 méter mély és 15–25 méter átmérőjű tölcsérek keletkeztek. A harcnak ez a módja talán még a tűzérési tűznél és a gyalogsági rohamnál is nagyobb megpróbáltatást jelentett a katonák számára, akiknek együtt kellett élniük azzal a tudattal, hogy bármikor megnyílhat alattuk a föld. Mindeközben a felszínen állandósult a kézigránátharc; a felek naponta átlagosan 3000–4000 kézigránátot használtak fel a doberdói arcvonalszakaszon, ott ugyanis a lövészárkok nem ritkán alig 20–30 méter távolságra voltak egymástól, így egy jó helyre dobott gránát nagy pusztítást okozhatott.

PAPÍRÁGYÚK A FRONTON

A nagyszabású támadások sorozata – az ötödik isonzói csatával – 1916. március 13-án folytatódott. Ez a küzdelem március 18-ig tartott, s az olaszok megint a Doberdó-fennsíkot és a görzi hídfőt

vették célba – ám eredményt ezúttal sem értek el. Az 5. hadsereg tehát ismét megtartotta állásait és sikeresen verte vissza a rohamokat, mégis nehéz helyzetbe került, miután a készülő dél-tiroli offenzívához négy hadosztályt és jelentős tűzértséget vontak el tőlük. A helyzet elkendőzésére a hadsereg parancsnoksága papírból ágyúkat készíttetett, lovakat fogatott eléjük, majd az újoncokból álló alakulatokkal együtt megindította azokat a front felé. A papírágyúsor és a katonák éjszaka visszafelé vonultak, reggel pedig megint a peremvonal irányába. Az olasz felderítő-repülőgépek személyzete mindebből annyit látott, hogy szüntelenül áradnak az ágyúk és a katonák a frontra. A csapatok április 6–14. között meneteltek előre-hátra, azt a látogatot keltve, hogy legalább öt hadosztálynyi erősítés érkezett az arcvonalra.

A Monarchia dél-tiroli kudarcra után egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy Cadorna az Isonzónál újabb nagy rohamot indít, amelynek az átcsoportosításokkal meggyengített 5. hadsereg valószínűleg aligha tud majd ellenállni. Az olasz szándékot megelőzendő, a Monarchia katonai vezetése a gáztámadás mellett döntött. Az akció június 29-én vette kezdetét: a magasabban fekvő osztrák–magyar állásokból az Isonzo völgye felé hömpölygő gáz súlyos veszteséget okozott az első vonalban álló, épp harcfelderítésre készülő olaszoknak. A vegyi csapás

mindazonáltal felemás sikerrel zárult: bár hatására Cadorna elhalasztotta a készülő nagyszabású támadást, az osztrák–magyar csapatok harci morálja nem nőtt, sőt egyre jobban terjedt az ellenség bosszújától való félelem. Különösen kegyetlen harcok kezdődtek most, mert az olaszok – látva a szörnyű kínok között meghalt bajtársaik holttesteit – nem ejtettek foglyokat.

BÚCSÚ A DOBERDÓTÓL

A harci gáz bevetése augusztus 4-ig adott haladéket a Monarchia csapatainak: ezen a napon ismét akcióba lendült az olasz tűzértség, amely a görzi hídfőnél a Monte Sabotino–Podgora, míg a Doberdó-fennsíkon a Monte San Michele–San Martino közötti arcvonalszakaszt kezdte lőni. A hatodik isonzói csata gyalogsági rohamai 6-án indultak meg: a támadók egyik hulláma a másik után rohant előre a védők tüzeiben, s csakhamar elfoglalták a Monte San Michele csúcsát, majd augusztus 8-án a görzi hídfő két legfontosabb támpontját, a Monte Sabotinót és a Podgorát. Végül a következő nap Görz városa is az olaszok kezére került.

Az Isonzo folyó bal partján megjelenő olaszok a Doberdó-fennsík védőit is visszavonulásra kényszerítették. A támadók gyors ütemben üldözték az osztrák–magyar erőket, megszállták a Vallone-völgyet, majd tovább törtek előre a Komeni-fennsíkon, de lendületük elvesztésével kénytelenek voltak beszüntetni a támadást. Augusztus 17-ig még többször fellángolt a küzdelem, azután az arcvonal lassan megmerevedett.

A csata tehát egyértelmű olasz sikerrel zárult. Cadorna jól választotta meg az akció időpontját, hiszen a Monarchia hadászati tartalékait lekötötte az orosz hadsereg lucki támadó hadművelete, ráadásul az osztrák–magyar hadvezetésnek a Tiroloba korábban átdobott csapatokat csak részben sikerült visszajuttatnia az Isonzóhoz. Ezzel szemben az olaszok – fejlett vasúthálózatuknak köszönhetően – rövid idő alatt komoly erőket vonulathattak fel az offenzívához, melynek során felszámolták a görzi hídfőt, s elfoglalták a Doberdó-fennsíkot, valamint Görz városát. A másik oldalon ugyanakkor teljes volt a letargia: az osztrák–magyar katonák egyre jobban belefáradtak a küzdelembe.

(Folytatjuk)

AMIT LÁTNOD KELL!

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ BEFEJEZÉSÉNEK 70. ÉVFORDULÓJÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SOROZATUNKBAN – A KONFLIKTUST MEGÖRÖKÍTŐ TÖBB MINT EZER MOZI-, ILLETVE TÉVÉFILM KÖZÜL – 70 OLYAN ALKOTÁST AJÁNLUNK OLVASÓINK FIGYELMÉBE, AMIT LÁTNI KELL, HOGY TELJES LEGYEN AZ EMLÉKEZÉS...

Angol specialitás

Kémek a Sasfészekben (Where Eagles Dare)

Színes, magyarul beszélő, angol-amerikai kalandfilm, 158 perc, 1969

Rendezte: Brian G. Hutton
Főszereplők: Richard Burton, Clint Eastwood, Mary Ure, Patrick Wymark

1944 tavaszán egyre inkább közeledik a szövetségesek európai partraszállásának ideje, amikor egy kis létszámú angol-amerikai kommandó dobna le a Bajor-Alpokban. Az angol Smith őrnagy és az amerikai Morris hadnagy irányítása alatt álló csapatnak be kell jutnia a németek által megszállt szuper biztonságos alpesi erődbe, a Schloss Adlerbe, meg kell találniuk a né-

metek által fogva tartott célszemélyt, aki a partraszállással kapcsolatban is fontos katonai titkok birtokában lehet, és ki kell őt szabadítani. Mind ezt úgy, hogy időközben kiderül: senkiben sem bízhatnak. Egyre nyilvánvalóbbá válik ugyanis, hogy a szövetségesek közül valaki árul.

A sas leszállt (The Eagle Has Landed)

Színes, magyarul beszélő, angol háborús filmdráma, 135 perc, 1976

Rendezte: John Sturges
Főszereplők: Donald Sutherland, Michael Caine, Robert Duvall, Anthony Quayle

Hitler parancsot ad legfőbb ellenfele, Winston Churchill elrablására. A kivitelezhetetlennek tűnő akciót Max Radl ezredes irányítja, aki hamarosan megtalálja a megfelelő embereket is a feladatra: az Angliában nevelkedett Steiner ezredest és egy angolok ellen harcoló írt,

Devlint. Az angoliai német kémek szerint Churchill a közeljövőben egy kis angol faluban tölt néhány napot. Úgy tűnik tehát, esély nyílik rá,

Angol szempontból nézve a második világháború jelentősebb csatáit és azok filmes ábrázolását, tény, hogy a britek (a szövetségesi hierarchiából adódóan a harctéren, Hollywood helyzeti előnyéből eredően pedig a mozivászonon is) csak ritkán kaptak vezető szerepet. Ráadásul azokat a hadműveleteket, amelyek a partraszállást követően angol irányítás alatt álltak, többnyire a harci szerencse sem támogatta. Nem véletlen tehát, hogy a legnagyobb szabású angol haditerv, a Market Garden hadművelet történéseit is hollywoodi tálalásban, amerikai-angol koprodukcióban ismerhették meg a mozinézők, és ez az aspektus szintén nem az angol vezetői erények népszerűsítését szolgálta.

A második világháború azonban nem csupán a frontvonalak mentén zajlott, és nem is csak ott dőlt el. Az úgynevezett „háttérmunkát” illetően pedig Anglia több speciális szakterületen is vezető hatalomnak bizonyult. Ilyen – sokszor a háború alakulására is hatással lévő – angol specialitás volt például a hírszerzés, a kódfejtés, a kémelhárítás, illetve a hasonló konspirációt igénylő mentőakciók, fogolyszöktetések lebonyolítása. Így tehát az sem véletlen, hogy az ebben a témában készült angol vagy angol-amerikai alkotások igazi sikerfilmek lettek.

hogy sikerrel teljesíthessék a Führer parancsát. 1943. november hatodikán, hajnali egy órakor, Heinrich Himmler SS Reichsführer kézhez kapja „A Sas leszállt” szöveggű kódolt üzenetet, ami azt jelenti, hogy a német ejtőernyős-különítmény Angliába érkezett, és megkezdte küldetése teljesítését...

Tű a szénakazalban (Eye of the Needle)

Színes, magyarul beszélő, angol thriller, 108 perc, 1981
Rendezte: Richard Marguand
Főszereplők: Donald Sutherland, Kate Nelligan, Ian Bannen, Christopher Cazenove
Faber az egyik legkíméletlenebb és legagyafúrtabb német ügynök a második világháború idején. A Tű fedőnevű kém a közelgő partraszállásról próbál információkat gyűjteni Angliában. Egyik vidéki útja során felfedez egy távolról valódinak látszó „makett repülőteret”, és rájön, hogy a szövetségesek így akarják megteveszteni a német felderítést. A létfontosságú információ birtokában Tű, az angol titkosszolgálat embereivel a nyomában, elindul skóciai találkozóhelyre felé, ahol egy tengeralattjáró várja. Menekülés közben azonban hajótörést szenved, és egy kis szigetre kerül, ahol Lucy és férje veszik őt pártfogásba...

Szökés a Colditz erődből (Colditz)

Színes, magyarul beszélő, angol romantikus dráma, 240 perc, 2005
Rendezte: Stuart Orme
Főszereplők: Damian Lewis, Tom Hardy, Sophia Myles, James Fox

A második világháború elején három angol tiszt szökni próbál az egyik hadifogolytáborból. Kettejük hamar elfogják és elszállítják a németek Colditzba, az erősen őrzött gótikus kastélyban kialakított hírhedt fogolytáborba, a lengyel határ közelébe. A harmadik, a kegyetlen és magabiztos Nick McGrade azonban megmenekül, és eljut Londonba, ahol csatlakozik a MI9-hez, egy titkosszolgálati csoporthoz, amelyet azért hoztak létre, hogy segítséget nyújtson a hadifoglyok szökéséhez. Nick megkeresi Colditzba szállított szökevénytársa gyönyörű barátnőjét, Lizzie-t, hogy átadja neki társa üzenetét, a találkozás alkalmával azonban halálosan beleszeret a nőbe. Ettől a pillanattól McGrade

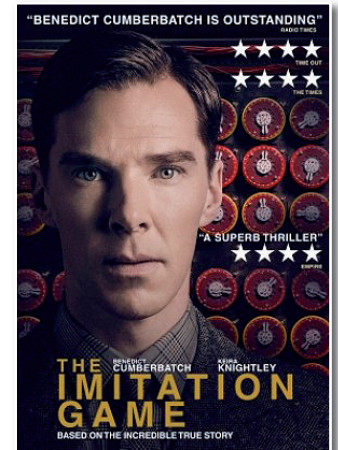

célja is hasonló, mint a németeké: megakadályozni a szökést Colditzból...

Kódjátzsma (The Imitation Game)

Színes, magyarul beszélő, angol-amerikai életrajzi dráma, 114 perc, 2014
Rendezte: Morten Tyldum
Főszereplők: Benedict Cumberbatch, Keira Knightley, Matthew Goode, Charles Dance

Anglia számára a második világháború során létfontosságúak az amerikai fegyverszállítmányok. Amíg az Atlanti-óceánon a hajókaravánokra vadásznak a német ten-

geralattjárók, addig a Bletchley Park barakkjaiba összegyűlt brit és lengyel matematikusok a lehetetlennek tűnő feladattal, az Enigma rejtjelező készülék több millió kódvariációjának megfejtésével próbálkoznak. Az Alan Turing vezette csapat végül megalkotja az első számítógépet, amely képes megfejteni a másnapi támadások célpontjainak koordinátáit. Ennek a felfedezésnek azonban óriási kockázata is van, hiszen az információk alapján a Churchill vezette kabinet dönt, ki menekül meg, és kit dobnak oda prédául – nehogy lelepleződjön a Kódjátzsma. A film egy Oscar-díjat nyert, és további hét kategóriában jelölést kapott.

SAMU BÁCSI EREJE

SOKSZOR ÖVEZI MEGLEPETT ÉRDEKLŐDÉS A II. VILÁGHÁBORÚS AMERIKAI KATONAI-POLGÁRI HAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS RÖVIDFILMKÉSZÍTŐ EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSAIT, BEMUTATÓIT. NEM IS CSODA, HISZEN HAZÁNKBAN KÜLÖNLEGESNEK SZÁMÍT AZ 1940-ES ÉVEK AMERIKÁJÁBA BEPILLANTÁST ENGEDŐ REPERTOÁRJUK.

A ma már a hazai katonai fesztiválok és csataújrájátszások rendszeres résztvevőjének számító egyesület tagjai 2005-ben álltak össze egy csapatná, a legfőbb mozgatórugó a közös érdeklődési kör volt. Ars poeticájuk szerint csak akkor ismerhető meg a háború teljes eseménysora, ha annak minden oldalát bemutatják az érdeklődőknek. A legfontosabb cél, hogy emléket állítsanak, tisztelegjenek a második világháborúban harcolt és elesett katonák előtt, nemzetiségüktől függetlenül. Mindemellett remélik, hogy a ma felnövő generáció a kiállításoknak és az előadásoknak köszönhetően megérti, miért kell elkerülni a háborút, és fenntartani a sokszor törekeny békét.

„Ez Samu bácsi ereje!” – mondják viccesen a tagok, utalva a híres amerikai to-

borzóplakátra, amikor egy-egy bemutató alkalmával felvetődik a kérdés: miért pont az USA hadseregének hagyományait ápolják. Mindemellett nem tagadható, hogy az Egyesült Államokban már az 1940-es években is magas szinten állt az egyenruhák, különböző felszerelések gyártása. Mindegyik darab időtálló, így az egyesület tagjai ma is bátran viselhetik, használhatják azokat – persze a megfelelő gondoskodás mellett. Számukra egy 1942-es beütővel bíró pisztolyöv vagy egy ismert személyiséghez köthető ruhadarab nagyobb kincsnek számít, mint egy drága sportautó.

A gyűjtői hevülethez komoly megszállottság társul. Nincs olyan háborús film, amelyet ne ismernének, és persze kapásból felsorolják, hogy egy-egy alkotásban milyen hibákat vétett a stáb az

egyenruha vagy a felszerelés viselésének tekintetében. Számukra mindegyik film vizsga a felkészültségükből.

Az egyesület – a népszerű *Az elit* alakulat című filmsorozat hatására – a 101.

légideszant-hadosztály, azaz a Vjjgő Sasok bemutatását tűzte ki célul. A tagok a fesztiválokon, programokon kezdetben az egység katonái által a normandiai partraszállás légideszant-művelete során viselt nyári ugróruhát és felszerelést viselték, az elhagyhatatlan fekete arcfestéssel kiegészítve. Pár év múlva viszont már mindenkinek megvolt az a váltás egyenruhája, amelyet az ejtőernyősök a hollandiai Market Garden hadművelettől egészen a háború végéig használtak.

Kis idő elteltével megalakult az egyesület gyalogos-szakosztálya, amely a már 1942-ben, Észak-Afrikában is har-

colt 1. gyaloghadosztály (a Nagy Vörös Egyes) emlékét hivatott ápolni. Ekkor már csak az egyenruhákat kellett beszerezni, hiszen az amerikai haderő fegyvernemei szinte azonos felszereléseket használtak. Az évek során a hagyományörző tevékenységük kiegészült még a légierő pilótáinak, a csendes-óceáni hadszíntéren küzdő tengerészgyalogosoknak, illetve a brit haderő gyalogosainak bemutatásával is.

Az áhított relikviák beszerzése csak külföldről – elsősorban Nyugat-Európából és az USA-ból – lehetséges. A választék elképesztően széles, ám az árak meglehetősen borsosak, így kijelenthető,

hogy a hagyományörzés „zsebbe vágó” elfoglaltság. A képet ugyanakkor árnyalja az a tény, miszerint tőlünk nyugatabbra már komplett iparágak álltak rá az eredetihez megszólalásig hasonló eszközök, felszerelések gyártására. Gyakorlatilag bármit meg lehet vásárolni teljesen újonnan, a legkisebb gomboktól a legnagyobb csapatsátrakig.

Az alakulat tagjai számára nincs nagyobb dicsőség, mint amikor a gondosan összeválogatott egyenruhában és felszereléssel végre megmutathatják magukat a közönségnek. Minden problémát képes feledtetni egy-egy elismerő

szó, őszinte érdeklődés, hiszen ezek a visszajelzések bizonyítják: igenis van értelme ezt csinálni!

Mára már szokássá vált, hogy a csillagsávos hagyományörzők minden évben díszegyenruhát öltenek (mert már az is van), és a Balaton északi partján fekvő Szigligetre utaznak, ahol a Honvédelmi Minisztériummal, a Magyar Honvédséggel, illetve az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövetségének katonai attaséjával együtt koszorúzzák meg a helyi kápolna tövében található magyar és amerikai emlékművet. Míg az előbbi főként a há-

ború helyi áldozatai előtt tiszteleg, az utóbbi egy, a közelben lezuhant B-24 Liberator típusú bombázó és minden, Magyarország felett lelőtt amerikai gép személyzetének állít emléket.

A történelem őszinte tisztelete itt is megmutatkozik, hiszen az egyesület tagjai Pennsylvániában megtalálták a szóban forgó gép egyetlen túlélőjét. Az egykori bombázótiszt a háború után számos alkalommal járt Magyarországon, és egy ízben sor kerülhetett a nagy találkozásra is, amikor az emlékműnél egymásnak tisztelegtetett veterán és hagyományörző. Az egyesületi tagok tiszte-

llettel néztek a kilencvenes évei felé járó veteránra, ő pedig mély hálát érzett azért, hogy távol az otthonától olyan emberekkel találkozhat, akik bajtársai emléket őrzik. Az egyesület a hazai szerepléseken túl, számos alkalommal vesz részt külföldi „bevetéseken” is. Tavaly például Normandiában ünnepelték a partraszállás hetvenedik évfordulóját, idén pedig Csehországban töltötték el

tíz napot, ahol az egykori Csehszlovákia felszabadításáért folytatott harcokra emlékezett csaknem kétszáz, korabeli egyenruhát viselő hagyományörző. Az eredeti amerikai járművekből és harckocsikból álló konvoj a cseh–német határ mellől indult, a végállomás pedig Plzen volt. Miután a várost sikeresen újra „felszabadították”, a résztvevők díszmenetben masíroztak be a főtérré, ahol a

cseh állami vezetőktől átvehették annak a kitüntetésnek a pontos mását, amit 1945-ben érdemelték ki az akkori szövetséges katonák. A II. Világháborús Amerikai Katonai-Polgári Hagyományörző és Rövidfilmkészítő Egyesülettel mindezek mellett számtalan hazai hadifesztiválon, iskolai rendhagyó történelemórán és múzeumi programon is találkozhatnak az érdeklődők.

Régi indulók új hangjai

A Légierő Zenekar – Veszprém katonazenészei korabeli indulók zenei alapjait játszották fel a HM Zrínyi Nonprofit Kft. stúdiójában. A felvételeket tartalmazó DVD a Zrínyi Kiadó második világháborús dobozkönyvének melléklete lesz. Katona János alezredes, az együttes karnagya elmondta: régóta foglalkozik a két világháború közötti fegyvernemi kultúrával. Miután az akkori indulók és dalok többsége 1945 után feledésbe merült, fel kellett kutatni azokat.

– Sokat csak úgy sikerült fellelni, hogy az egykori, ma már a kilencvenes éveikben járó hadapródokhoz diktafonnal elmentem, s felénekeltem velük a régi dalokat. Ezeket aztán újra meghangszereltük, majd kórusral ráénekeljük az eredeti szöveget – jegyezte meg a zenekar vezetője.

Bár a stúdiófelvételek csak néhány óráig tartottak, az előzetes kutatás hosszú éveket vett igénybe, így az olvasó igazi kuriózumot kap majd kézhez a második világháborús dobozkönyv DVD-mellékleteként.

Révész Béla; fotó: Tóth László

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft

A társaság székhelye: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B.
Cégjegyzékszám: 01-09-920090
Adószám: 20758444-2-51

	adatok eFt-ban	
2014. évi egyszerűsített éves beszámoló	Bázis év	Tárgy év
"A" eredménykimutatása összköltséglejárással	2013.12.31	2014.12.31
I. Értékesítés nettó árbevétele	128 813	192 979
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	-9 684	65 884
III. Egyéb bevételek	1 268 544	1 686 445
IV. Anyagjellegű ráfordítások	453 369	551 538
V. Személyi jellegű ráfordítások	1 083 105	1 228 066
VI. Értéksökkenési leírás	116 859	147 999
VII. Egyéb ráfordítások	97 697	15 842
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	-363 357	1 863
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	19 537	4 916
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	283	625
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	19 254	4 291
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	-344 103	6 154
X. Rendkívüli bevételek	0	0
XI. Rendkívüli ráfordítások	0	0
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	0	0
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	-344 103	6 154
XII. Adófizetési kötelezettség	0	0
F. ADÓZOTT EREDMÉNY	-344 103	6 154
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	-344 103	6 154

Felújították a síremléket

Felavatták a második világháború során, 1944 októberében hősi halált halt Schmidt Mihály honvéd és négy névtelen bajtársa felújított síremlékét Szegeden, az Alsóvárosi temetőben. A munkálatokat a HM Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály munkatársainak szakmai útmutatásával az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság hadisírgondozó szaktisztjei, illetve az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred katonái végezték.

Galambos Sándor

IN MEMORIAM

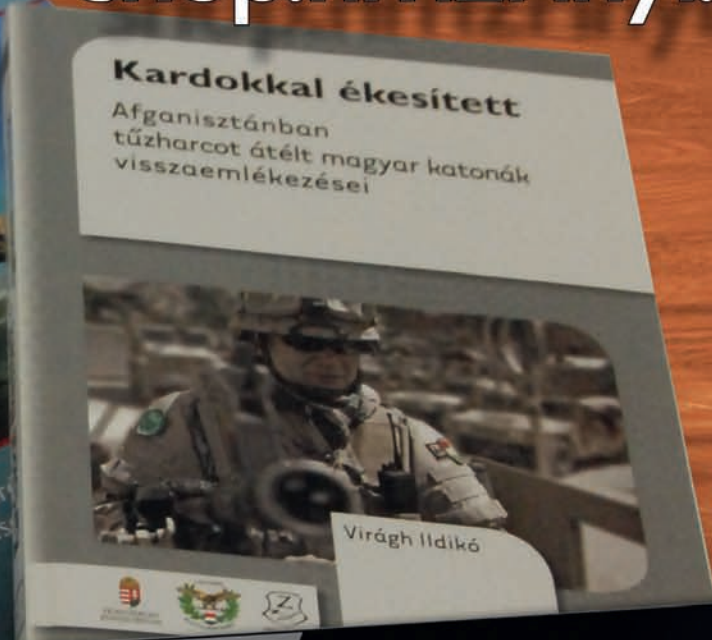
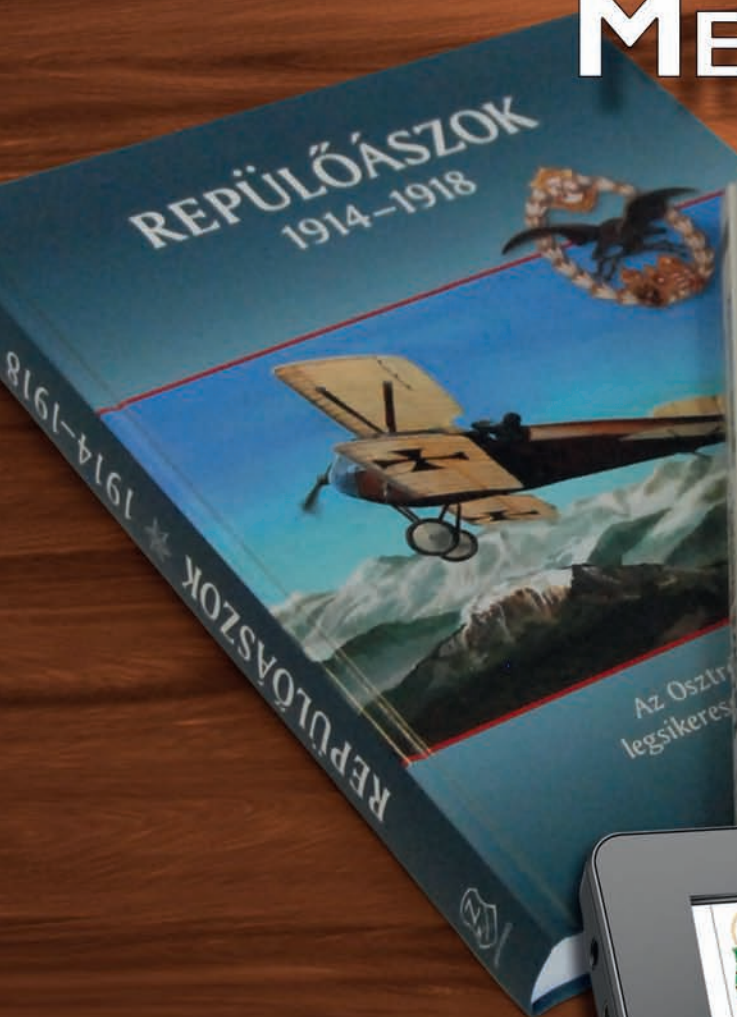
2015. május 26. és június 19. között elhunyt:

Fekete Krisztián őrnagy (36), Tóth Árpád ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (71), prof. dr. Szabó Sándor ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (61), dr. Csordás János ny. ezredes (88), Schönér István ny. ezredes (85), Szilágyi Béla ny. ezredes (79), dr. Wollner György ny. ezredes (71), Darnos Endre ny. alezredes (86), Horváth Géza ny. alezredes (83), Katrenák Károly ny. alezredes (82), Lele Szilveszter ny. alezredes (88), Varga Béla ny. alezredes (84), Bakos János ny. alezredes (65), Bene Sándor ny. alezredes (59), Müller István ny. alezredes (86), Varga Imre ny. alezredes (72), Bacsárdi Sándor ny. alezredes (73), Bogár Imre ny. alezredes (84), Ivády József ny. alezredes (61), Kovács Mihály ny. alezredes (85), Pavlovsky György ny. alezredes (76), Széll József ny. alezredes (85), Török László ny. alezredes (71), Fenesi István ny. alezredes (71), Kéri András ny. alezredes (69), Müller András ny. alezredes (70), Molnár Sándor ny. őrnagy (84), Endrész József ny.

őrnagy (84), Rákli Gyula ny. őrnagy (80), Rosta József ny. őrnagy (59), Murvai Sándor ny. százados (64), Simon József Endre ny. százados (70), Gold Károly ny. százados (89), Glatz László Árpád ny. százados (87), Bátor Sándor ny. törzsszászlós (70), Demeter Ferenc ny. törzsszászlós (73), Incze Imre ny. törzsszászlós (84), Lénárt György ny. törzsszászlós (74), Tollár István ny. törzsszászlós (66), Imre József ny. zászlós (85), Tánccos Sándor ny. zászlós (76), Bódis László ny. zászlós (85), Lévai Tibor ny. zászlós (61), Medveczki János ny. zászlós (69), Papp József ny. zászlós (84), Brengyán Ervin Sándor ny. főtörzsőrmester (44), Kizsel Istvánné ny. főtörzsőrmester (70), Nagy Gyuláné ny. közalkalmazott (81), Kiss Ferenc ny. közalkalmazott (61), Barina Ibolya Mária ny. közalkalmazott (81), Kondor Sándor ny. közalkalmazott (76), Oszlanczi Ilona ny. közalkalmazott (73), Bende Sándorné ny. közalkalmazott (85), Egerszegi János ny. közalkalmazott (69), Farkasné Kapornyai Erzsébet ny. közalkalmazott (84), özv. Német Sándorné ny. közalkalmazott (81).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Zrínyi Kiadó - HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő - péntek 8.00 - 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu,

Magyar Renáta

Tel.: 06 1 459 5319; 06 30 632 7605

E-mail: magyarrenata@armedia.hu

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el
hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

HM ZRÍNYI
TÉRKEPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLAT (KÖZNEVELÉS) NONPROFIT KFT.

